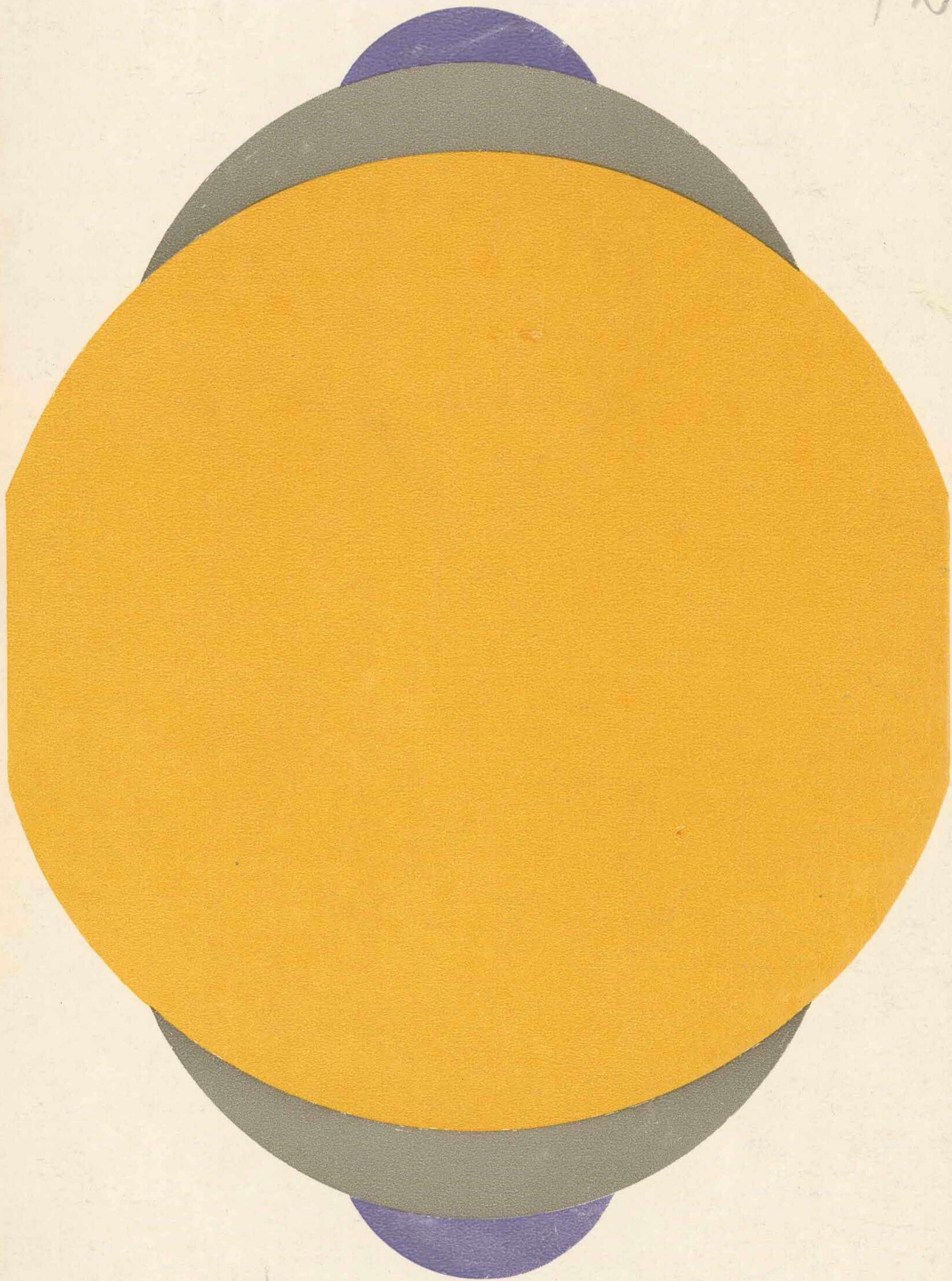
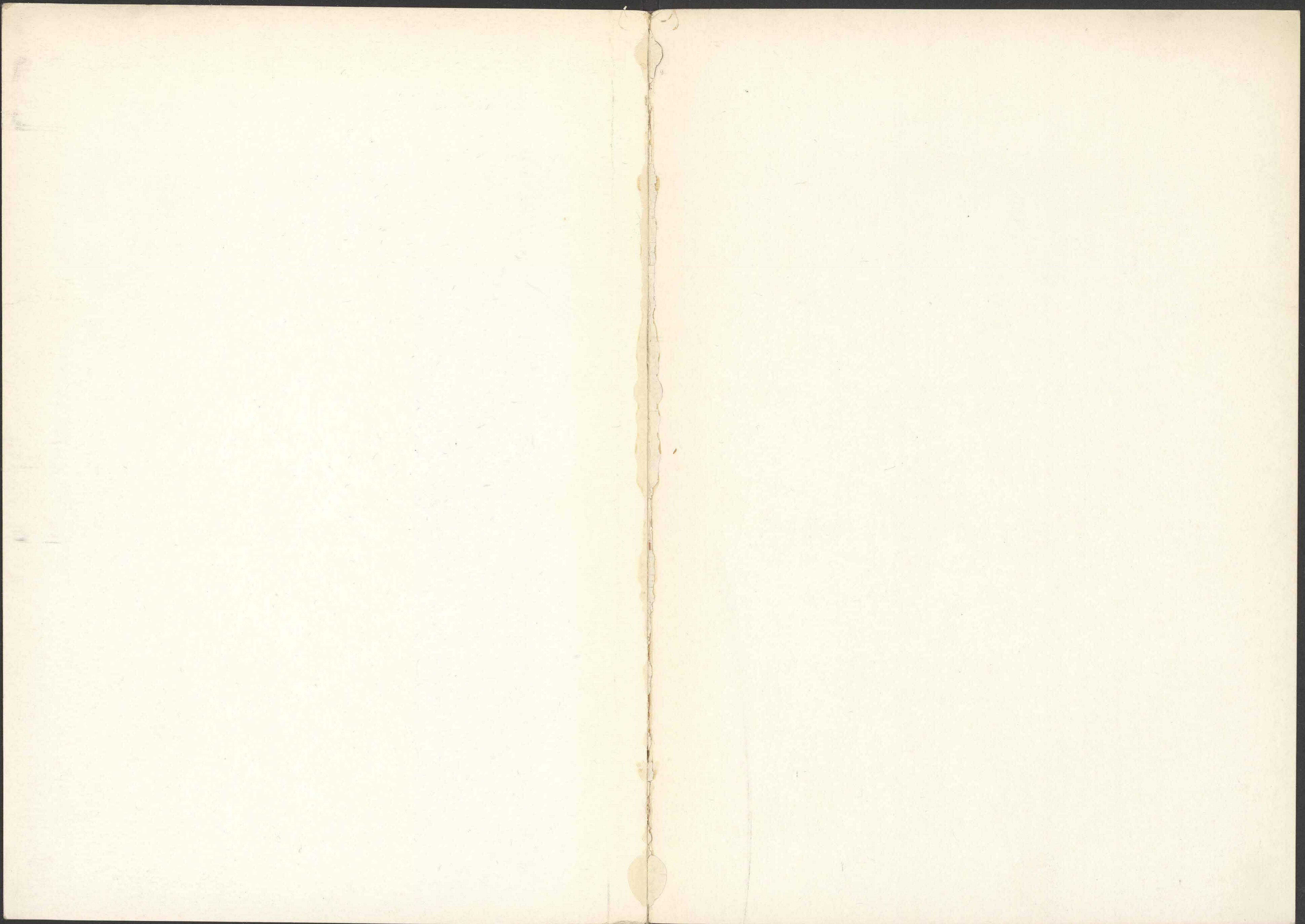


344/72
2/1973zach

esna grafika japońska

42





Ministerstwo Kultury i Sztuki

Muzeum Narodowe Sztuki Nowoczesnej w Tokio
Muzeum Sztuki w Łodzi

Muzeum Sztuki w Łodzi – grudzień 1972
Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie – styczeń 1973
Centralne Biuro Wystaw Artystycznych w Warszawie – luty 1973
Biuro Wystaw Artystycznych w Katowicach – marzec 1973

współczesna grafika japońska

(kat. nr 36/1972)

Opracowanie katalogu:

Muzeum Narodowe Sztuki Nowoczesnej w Tokio
Muzeum Sztuki w Łodzi

Tłumaczenie z języka angielskiego:

Irena Kolat

Układ graficzny katalogu i plakat:

Bogusław Balicki i Stanisław Łabęcki

Druk:

Łódzkie Zakłady Graficzne. Zam. 852/A. D-9/6498.

Sztuka graficzna, podobnie jak pozostałe dziedziny sztuk plastycznych, podlega dziś gwałtownym procesom ewolucji wpływającym w sposób zasadniczy na jej tradycyjną strukturę, na samą treść jej egzystencji jako samodzielnego środka wypowiedzi. Konfrontacji z masowymi nowoczesnymi technikami powielania nie uniknął też, jakże szlachetny w tradycyjnym pojęciu, drzeworyt Dalekiego Wschodu. Każda strefa świata, zgodnie z właściwymi sobie warunkami cywilizacyjnymi, tworzy specyficzny układ sił między sztuką i obrazowaniem pozaartystycznym – masowymi środkami przekazu – i dorabia się stopniowo specyficznego typu recepcji sztuki ze strony publiczności. W tym układzie sztuka graficzna stanowi obecnie jakby rodzaj papierka lakmusowego, wrażliwie reagującego na każdą aktualną zmianę ogólnej sytuacji sztuki, na każdy nowy etap jej rozwoju.

Z samej swej natury grafika szybko powstaje i szybko może przeminąć, jest ulotna i ponadto, jak się ostatnio przekonujemy, bardziej niż malarstwo ciekawa jest różnych korzyści, jakie jej mogą podsunąć nowoczesne przemysłowe techniki obrazowania i powielania. Ta ciekawość każe jej eksploatować motywy zapożyczone z fotografii, procedery z pogranicza drukarstwa, symbole właściwe plakatowi czy drobnym drukom reklamowym, czynności nawet tak pozornie przyziemne, jak wytłaczanie, perforowanie i barwienie plansz plastikowych, a nawet sięgnięcie po trzeci wymiar, co może się wydawać nieprawdopodobne.

Tego rodzaju przemiany są oczywiście niezwykle istotne lecz nie oznaczają bynajmniej jedyne wyjście, automatycznie zapewniającego zgodność sztuki graficznej z naszym czasem. Głębokie, niezbędne zrozumienie przez artystę stale zmieniającej się rzeczywistości i racjonalna kontrola zachodzących procesów właściwych uwikłanemu w tę rzeczywistość człowiekowi, stanowią w pierwszym rzędzie o wartości dzieła i zawartego w nim przekazu.

Kiedy tylko z okazji międzynarodowych wystaw mam możliwość zetknięcia się z japońską sztuką graficzną, kiedy odwiedzam większe wystawy indywidualne japońskich grafików, odnoszę zawsze wrażenie, że wymienione tu wewnętrzne, osobowe walory twórczości są w niej w przekonujący i oryginalny sposób zapewnione. Sądzę, że Japończycy odważnie i bez kompleksu dają się inspirować przebogata tradycją grafiki swego kraju, a jednocześnie z większą jeszcze odwagą podejmują problematykę najnowszą, zarówno tę, która wynika z konfrontacji intuicji i inteligencji z dniem dzisiejszym, jak i z pragnienia uzyskania możliwie jak najpowszechniejszego, spontanicznego odbioru dzieł przez własny naród.

Sądzę, że będę wyrazicielem uczuć wszystkich polskich organizatorów Wystawy Współczesnej Grafiki Japońskiej, oraz publiczności tych miast, które tę wystawę będą gościć, jeżeli przekażą artystom w niej uczestniczącym oraz Muzeum Narodowemu Sztuki Nowoczesnej w Tokio, które ją przygotowało, a także autorytetom artystycznym i państwowym Japonii, które wystawę nam udostępniły – gorące wyrazy podziękowania. Jest bowiem ta wystawa wszechstronnym, autorytatywnym i niezmiernie urzekającym pokazem ważnej gałęzi sztuki tego kraju – jest dla nas spotkaniem, które wzbogaca nas samych.

Ryszard STANISŁAWSKI
Dyrektor Muzeum Sztuki w Łodzi

ERRATA:

Reprodukcje kolorowe Hodaka Yoshida i Masuo Ikeda zostały w katalogu zamienione. Za omyłkę przepraszamy.

Redakcja katalogu

Wystawa Współczesnej Grafiki Japońskiej została zorganizowana dzięki staraniom polskiego Ministerstwa Kultury i Sztuki oraz Muzeum Narodowego Sztuki Nowoczesnej w Tokio, które udostępniło najbardziej reprezentatywną część swych zbiorów.

Wystawa obejmuje sto prac najwybitniejszych grafików, reprezentujących niemal wszystkie kierunki tej sztuki w Japonii.

Współczesna grafika japońska, jak żadna inna w świecie, nawiązuje do tradycji dawnej sztuki japońskiej. Związek współczesnej grafiki ze świecką sztuką Japonii XVII-XIX wieku – UKIYO-E jest wyraźnie widoczny. Charakterystyczne cechy grafiki japońskiej, wspólne sztuce UKIYO-E i dzisiejszej grafice – precyzja linii, piękne kolory, syntetyczne ujęcie przedstawianej sceny przy wydobyciu najdrobniejszych, istotnych dla twórcy szczegółów, estetyczno-filozoficzny podtekst i niezwykle silny związek tej sztuki z naturą – nadają grafice japońskiej odrębny styl i niezwykłą ekspresję. Powyższe cechy grafiki japońskiej wywarły znaczny wpływ na sztukę europejską XIX wieku, przede wszystkim na impresjonizm francuski.

Dzisiejsza grafika japońska jest znana i bardzo ceniona w świecie, a jej twórcy wiele razy zdobywali zaszczytne nagrody na międzynarodowych wystawach. Jury III Międzynarodowego Biennale Grafiki w Krakowie w 1970 roku przyznało grafikowi japońskiemu NODA TETSUYA II nagrodę w grupie prac „Człowiek i Świat Współczesny” oraz IV nagrodę dla MATSUMOTO AKIRA w grupie prac na temat dowolny. Na IV Międzynarodowym Biennale Grafiki w Krakowie w 1972 roku Japończyk KOSUKE KIMURA otrzymał III nagrodę w grupie prac „Człowiek i Świat Współczesny”.

Ambasada Japonii w Polsce z prawdziwym zadowoleniem wita możliwość szerszego przedstawienia współczesnej sztuki grafików japońskich w Polsce i pragnie tą drogą podziękować Ministerstwu Kultury i Sztuki za współpracę i pomoc w zorganizowaniu niniejszej wystawy.

Wystawa Grafiki Japońskiej jest oczywistym dowodem stale rozwijającej się wymiany i współpracy kulturalnej między Japonią i Polską. Jesteśmy przekonani, że współczesna grafika japońska, zawierająca w tak ogromnym stopniu cechy rodzimej tradycji kulturalnej, przyczyni się do lepszego zrozumienia i dalszego zbliżenia między naszymi narodami.

Współczesna grafika japońska

1. Podstawy współczesnej grafiki

Grafika japońska osiągnęła niezwykle wysoki poziom zarówno ze względu na technikę jak i kształtowanie ekspresji, toteż i na forum międzynarodowym otrzymywała ona najwyższe oceny spośród wszystkich rodzajów sztuki japońskiej, wyprzedzając malarstwo i rzeźbę. Od najdawniejszych czasów tradycyjny drzeworyt ukiyo-e tworzony przez takich mistrzów jak Hokusai, Hiroshige i Sharaku cieszył się przychylnością zwykłego nawet Japończyka; obecnie wielu japońskich grafików współuczestniczy w międzynarodowych wystawach, gdzie nierzadko bywają wyróżniani. Nie jest błędem stwierdzenie, że grafika stanowi integralną część wyobrażenia jakie posiadają o Japonii ludzie innych krajów.

Niemniej, rozkwit obserwowany w japońskiej grafice jest dopiero zjawiskiem powojennym. Wielkimi wydarzeniami były sukcesy osiągnięte na Międzynarodowym Biennale w Sao Paulo, pierwszy przez Kiyoshi Saito w roku 1951 i następne odniesione przez Shikō Munakata i Chimei Hamada w roku 1953. W nowoczesnej sztuce japońskiej przed wojną grafika zajmowała niską, jeżeli nie najniższą pozycję wśród rodzajów sztuki. Mimo wysokiej pozycji grafiki w tradycyjnej opinii społecznej, dopiero od roku 1927 dziedzina ta włączona była do odbywającej się pod protektoratem państwowym wystawy Cesarskiej Akademii Sztuk. Początkowo niesprzyjające warunki egzystencji nowoczesnej japońskiej grafiki i grafików, tak różne od obecnej uprzywilejowanej pozycji, częściowo podważają popularne wyobrażenie o Japonii jako ojczyźnie grafiki. Niemniej, gorzkie doświadczenie tamtych czasów stworzyło odskocznnię dla powojennego rozkwitu grafiki japońskiej.

W drugiej połowie XIX wieku Japonia zaczęła stawiać się krajem nowoczesnym, państwem uprzemysłowionym; skoncentrowała się na wchłanianiu zachodniej cywilizacji w pośpiesznym procesie modernizacji. Oddziaływanie Zachodu dotyczyło stopniowego przejmowania nie tylko politycznych, ekonomicznych i kulturalnych lecz także głębszych wpływów, zmieniających życie codzienne i obyczaje. W procesie tym, drzeworyty ukiyo-e, które były częścią kultury narodowej od XVII wieku, zaczęły stopniowo zanikać. Ich miejsce zajmowało malarstwo postimpresjonistów i grafiki takich artystów jak Munch, Redon, Kandinsky. Japońscy malarze i artyści, z powodzeniem eksperymentujący w grafice, pod wpływem nowoczesnych kierunków w sztuce zaczęli tworzyć grafiki jako wyraz własnej ekspresji, czego nauczyli się od sztuki Zachodu. W ten sposób nowoczesna grafika japońska od

samego początku ujawniła brak ciągłości w stosunku do tradycyjnej grafiki ukiyo-e. Dość szybko jednak technika ukiyo-e nacinania drewnianych klocków i wykonywania odbitek została znów doceniona i zajmuje należne miejsce we współczesnej grafice. Ponadto pojawili się artyści japońscy, którzy pokusili się tworzyć, używając technik jeszcze nie w pełni przyswojonych w Japonii, takich jak akwaforta i litografia. Japońskie tradycje i techniki zachodnie zostały z czasem połączone i w ten sposób powoli powstał grunt do rozwoju grafiki współczesnej.

Charakterystyczne dla nowoczesnej grafiki jest połączenie jej japońskiej tradycji i technik przyjętych z Zachodu; jest to szczególnie oczywiste w odniesieniu do prac realistycznych. W Japonii termin „realistyczny” nie był wszakże ograniczony do rozumienia wiernego przedstawienia zewnętrznego wyglądu przedmiotów. Artyści w uzupełnieniu przedstawienia formy przedmiotów dążyli do ukazania realiów, charakteryzujących ich wewnętrzną istotę. Usilowali oni przedstawić także wewnętrzny świat osobowości, jej reakcję na otoczenie. Prace ich są przeto introwersyjne i kontemplacyjne podczas gdy zgodnie z zamierzeniem autorów, były zarazem dekoracyjne stanowią dążenie zarówno ku bezpośredniości jak i dekoracyjności. Charakterystyczna klarowność, dekoracyjność i prostota, dostrzegane w całej sztuce japońskiej, były szczególnie widoczne w drzeworycie. Do osiągnięcia takich cech charakterystycznych przyczyniła się wyjątkowa natura techniki drzeworytu. Innymi słowy, pragnieniem grafików było pokonanie oporu drewnianego klocka, szukanie efektywnej kreacji dla prac, które wyraziłyby artystyczne „ja” i wykorzystały poprzez mistrzowską kontrolę tego oporu, osobliwą naturę obróbki drewnianego klocka. Efekty, które opór ów powodował, są pierwotnie piękne i z natury dekoracyjne. Współczesna grafika, spadkobierczyni tradycyjnej, posiada dodatkowy element swobody myślenia i odczuwania, który wprowadza intensywny rozwój i różnorodność do tej dziedziny twórczości.

2. Rozwój współczesnej grafiki

Muzeum Narodowe Sztuki Nowoczesnej w Tokio, otwarte w roku 1952, czyniło starania dla zgromadzenia kolekcji grafiki; każdego roku nabywało nowe prace. Na wystawę, którą tu prezentujemy składają się 102 prace graficzne z tej kolekcji powstałe między 1950 i 1972 rokiem.

Wybrane prace można podzielić na trzy grupy:

1. Munakata, Hiratsuka, Kawakami, Kawanishi i inni artyści działający już od czasu przed II wojną światową;
2. Hamaguchi, Hagiwara, M. Yoshida, Komai i inni, którzy debiutowali w dziedzinie grafiki po wojnie i których szczególna aktywność przypada na lata pięćdziesiąte i sześćdziesiąte;
3. Ikeda, Kanō, Yoshihara, Noda i inni, którzy debiutowali po roku 1960.

Pierwszą grupę stanowią artyści uprawiający prawie wyłącznie drzeworyt, podczas gdy do drugiej zaliczają się już także autorzy litografii i miedziorytów. Członkowie trzeciej grupy uprawiają dodatkowo sitodruk (serigrafie), związany z nowym nurtem współczesnej grafiki, do czego wrócimy w dalszym ciągu niniejszego omówienia.

Artyści pierwszej grupy urodzili się w okresie od ostatnich lat wieku XIX do pierwszych lat XX wieku. Rozpoczynali twórczość w dziedzinie grafiki w okresie, gdy grafika nowoczesna była stopniowo przyswajana. Używali bez ograniczenia techniki drzeworytu tworząc prace, które znamionowała indywidualność formy, prace czysto dekoracyjne lub proste kompozycyjnie. Ich dążenia ostatecznie rozwinęły się po II wojnie światowej. Przykładem jest praca artysty Kawakami „Na sposób europejski”, sugestywny motyw z okresu Edo; dekoracyjne prace Kawanishi; znakomite czarno-białe kompozycje Hiratsuka i gwałtowne kontrasty czerni i bieli w twórczości Sasajima.

Prace Munakaty wyróżniają się osobliwą siłą wyrazu i znakomitością wykonania. Początkowo studiował on u artysty Kawakami i tworzył pełne romantyzmu drzeworyty w stylu europejskim. W latach 30-tych ożywiło się zainteresowanie sztuką ludową powodując studia nad folklorem i odkrywając w ten sposób na nowo źródła rodzimej japońskiej tradycji. Munakata, który został włączony w ten ruch, zwrócił uwagę na ciężki trud życia ludzi z nad morza i górską przyrodę północno-wschodnich terenów Japonii, swojego rodzimego regionu. Podobna pierwotna siła, którą także odnalazł w sobie, emanuje z jego prac. Czasami tworzył surowe, liryczne kompozycje o charakterze dekoracyjnym, kiedy indziej znów proste i pełne siły wyrazu czarnobiałe drzeworyty, w których żywo wypracowane są ostre formy nacięć. Kōsaka natomiast tworzył wiele prac z ogromną artystyczną wrażliwością, wychwytyjąc istotne kształty przedmiotu. Wyrażał w nich najbardziej charakterystyczne cechy obrazowanych przedmiotów w prostej i szkicowej formie. Wykonywał odbitki na wilgotnym papierze, tak, by tusz mógł rozlewać się. Rezultat takiego postępowania przypominał tradycyjne malarstwo „sumi”, w którym pełne ostrości formy łagodzone były różnorodnym stopniowaniem światła i cienia. Przyczyna, dla której prace Munakaty, Hiratsuka i Kōsaka cieszą się uznaniem za granicą, tkwi zapewne w pięknie harmonii między zrozumieniem sztuki nowoczesnej i rodzimej tradycji japońskiej.

W porównaniu z wymienionymi twórcami, Ono tworzył dalece bardziej uproszczone prace. Przed II wojną światową interesował się ruchem proletariackim opowiadając się za grafiką ludową. Zapoczątkował ruch w kierunku popularyzacji grafiki na ulicach i wystawach objazdowych. Istnieje nuta poezji w jego grafikach, przedstawiających czy to okręgi fabryczne, stare dzielnice mieszkaniowe czy rozległe krajobrazy.

Artyści drugiej grupy pracują, zgodnie z własnymi upodobaniami tworząc śmiało i frapujące grafiki, ujawniające szczerą ideę i wrażliwość. Podobnie jak technika tych artystów, coraz bardziej doskonała, także ich prace stają się lżejsze i kompozycje prostsze. Uprawiają nie tylko drzeworyt, tworzą także wiele litografii, akwafort, grafik wykonywanych techniką suchej igły etc. Artyści wolni od konwencji i ograniczeń odważnie stworzyli rozległy wachlarz prac od form konkretnych, bazujących na realizmie do abstrakcji lub obrazowania niefiguratywnego, stosując środki wyrazu od prostej geometrycznej kompozycji po dekoracyjną i liryczną. Przykładem mogą tu być subiektywne pejzaże Seimiya i Komai pełne subtelnego liryzmu i delikatności, a także wizje dnia dzisiejszego Japonii, tworzone przez M. Yoshida, Fukita, Izumi, i Kunihiko Amano. W tym okresie zadebiutowała większość wybitnych współczesnych grafików, takich jak Ikeda, Kano czy Yoshihara, tworząc wiele nowatorskich prac. Śmiały rozwój twórczości graficznej zachęcił malarzy, którzy również zaczęli uprawiać grafikę. Wielu z nich zajęło się litografią, ponieważ jako środek artystycznej wypowiedzi pozwalała im wyrazić własną indywidualność twórczą w subtelnych tonacjach barwnych i formach bez ograniczeń. Byli wśród nich Kitagawa, Ei-Kyū i Murai. Mimo, że artyści ci urodzeni pomiędzy rokiem 1910 a latami trzydziestymi byli czasem zbyt uczuciowi, aby móc zobrazować surowe prawdy życia i często po prostu brakło im siły wyrazu, prawdziwy rozwój twórczości graficznej rozpoczął się wraz z nimi.

Wśród tych dążeń wyjątek stanowi Ueno. Podobnie jak artyści realizmu socjalistycznego obrazował wojnę w rysunkach przedstawiających sceny z Nagasaki przemienionego w popiół. Podczas gdy inni artyści położyli nacisk na doskonalenie formy, on przywiązywał wagę do samego motywu. Artysta protestuje przeciwko absurdom rzeczywistości i podnosi problem ogólnie przyjętych zasad ludzkiej godności. Mimo, że różny od Ueno stylem, Hamada również protestował przeciwko wojnie. Po ukończeniu szkoły artystycznej, został wcielony do wojska doświadczając okrucieństwa i nieludzkości wojennego życia. Kiedy wojna skończyła się, uwolniony, podjął natychmiast jako motyw swych prac bolesne przeżycia zwykłego człowieka, który został żołnierzem i zobrazował je w cyklu akwafort zatytułowanym „Elegia młodego rekruta”. Następnie z przejmującą ludzką wrażliwością, nieustannie przedstawiał ludzi obłąkanych. Dlatego nawet wtedy, gdy tworzy radosną i zabawną zarazem „pieśń miłosną”, posiada to nieco ironiczne zabarwienie. Tych dwóch artystów pozostawiło nam utrwaloną w sposób wartościowy część swojego życia.

Okres powojenny ujawnił wielu grafików z powodzeniem uczestniczących w różnorodnych wystawach międzynarodowych i zdobywających wysokie uznanie. Tendencji tej sprzyjał zapewne gwałtowny rozwój udogodnień transportowych i masowej komunikacji. W tym czasie artyści sami zaczęli pracować w różnych ośrodkach poza granicami kraju. Dla przykładu Hamaguchi i Sugai w Paryżu, czy Ikeda i Ay-O w Nowym Jorku, zintegrowali się obecnie z artystycznym życiem tych krajów i odgrywają znaczną rolę w skali międzynarodowej. Ich wrażliwe reakcje na wydarzenia w świecie pokrywają się z ich odczuciami, charakterystycznie japońskimi. Prace Hamaguchi tworzone techniką mezzotinty charakteryzuje wyciszona polyskliwość skonstrastowana z czernią i wyrazisty kontur połączony z czystą liryką. Prace jego są produktem japońskiej wrażliwości i wyrafinowanej techniki Zachodu. Stanowi to przyczynę, dla której twórczość jego jest wysoko oceniana zarówno przez Europejczyków jak i Japończyków.

3. Różnorodne aspekty dzisiejszej grafiki.

Jednym z najbardziej znaczących zjawisk w okresie powojennym jest wymiana międzynarodowa, która umożliwiła Japonii wyzwolenie się z kręgu zamkniętego nacjonalizmu; Japończycy stali się obywatelami świata. Doszliśmy do przekonania, że wszyscy ludzie potrafią zrozumieć się wzajemnie jak bracia, w Azji i w każdym innym kraju na świecie i że myśli i odczucia Japończyków mają wiele wspólnego z naszymi braćmi żyjącymi wszędzie na świecie, chociaż są przede wszystkim naszymi myślami, myślami Japończyków. Zakończenie wojny dało nam możliwość współuczestniczenia. Obecnie nadszedł czas, w którym wszystkie kraje świata mogą współistnieć. Dla nas żyjących dzisiaj ważne jest, że zjawiska pojawiające się wokół nas, nie stanowią już tylko naszych własnych problemów, ale muszą być odniesione do problemów ogólnoswiatowych.

Ta sama prawda dotyczy działalności twórczej artysty. W okresie powojennym nowe formy artystycznego wyrazu pojawiały się falami czy niemal jednocześnie w wielu częściach świata. W japońskiej twórczości graficznej równocześnie z nurtami w Ameryce i Europie powstało wiele prac w stylu ekspresjonizmu abstrakcyjnego, op-artu, pop-artu, hard edge etc. Zjawisko to posiada inne znaczenie niż wówczas, gdy do niedawna nowoczesna grafika japońska przejmowała wzory z twórczości zachodniej. Aczkolwiek niejednokrotnie wydaje się, że niektórzy japońscy artyści naśladują artystów z Zachodu, oni nie są naśladowcami. Prawdziwą przyczyną takiego zjawiska jest fakt, że artyści Dalekiego Wschodu, podobnie jak współcześni im artyści na Zachodzie, odczuwają potrzebę przedstawienia obecnej rzeczywistości. Jeżeli różnorodności i zmian kierunków dzisiejszej twórczości graficznej nie naświetlimy z takiego właśnie punktu widzenia, staniemy wobec powodzi dzieł pozornie nonsensownych.

W drugiej połowie lat 60-tych i malarze, rzeźbiarze oraz specjaliści od grafiki reklamowej zaczęli uprawiać grafikę artystyczną uczestnicząc aktywnie w jej ekspozycjach. W ten sposób jakby otwarty został izolowany dotąd świat japońskiej grafiki, który obejmował wyłącznie twórców w tej dziedzinie. Szczególnie graficy użytkowi, tacy jak Nagai, wprowadzili wiele swobody do twórczości graficznej, przelamując w ten sposób zawężone pojmowanie jej i rozwijając ją.

Innym potężnym czynnikiem, który przyczynił się do rozszerzenia pojęcia twórczości graficznej był gwałtowny rozwój fachowej technologii w drugiej połowie lat 60-tych. Artyści chcąc uzyskać efekty nieosiągalne sposobami tradycyjnymi, wykorzystali różnorodny rozwój metod technologicznych, tak precyzyjnych jak klisza fotograficzna. Owe specjalne metody były stopniowo wprowadzane do produkcji tak zwanych „przemysłowych” grafik, których ważny etap przygotowawczy powierzany jest specjalistom. Tym, co wykonuje artysta osobiście jest nadzór nad całością procedury, kontrola i na końcu sygnowanie swoim nazwiskiem całego nakładu odbitek. Sygnując, bierze on na siebie odpowiedzialność, choć istnieje duża część artystów, którzy twierdzą, że nawet sygnatura jest bez znaczenia. Są też graficy, którzy uważają, że jeżeli maszyna drukująca jest wystarczająco sprawna, możnaby produkować tysiące egzemplarzy prac graficznych, bez ograniczania nakładu; wówczas masy odbiorców mogłyby je nabywać, oglądać je, a później porzucać, tak, jak to czynią z gazetami. Dawniej w Japonii, procedura tworzenia grafik ukiyo-e była następująca: najpierw wydawca postępował jak producent i zlecał malarzom wykonanie oryginalnego obrazu, a wtedy rytownicy i drukarze powtarzali czynność. Przeciwnie, graficy nowoczesnej epoki by osiągnąć prawdę osobistej ekspresji wykonują cały proces rysowania, rytowania i drukowania osobiście. Chociaż postawa taka jest kontynuowana jako zasada w twórczości graficznej, rozwój grafiki „przemysłowej” tworzy rozłam w pojęciu tej dziedziny twórczości, odchodząc od przyjętych konwencji.

Często w obecnie tworzonych grafikach dostrzega się powiązania z nowymi prądami w sztuce, szczególnie z malarstwem. Tendencje te widać w powielanych serigrafiami barwnych, które tak bardzo rozjaśniają i ożywiają wystawy nowej grafiki. Ponadto łączenie technik ujawnia się samorzutnie. Offset, który odgrywał autentyczną rolę w grafice, został oficjalnie uznany na VII Międzynarodowym Biennale Grafiki w Tokio w 1970 roku. Obecnie, artyści, którzy zaczynają tworzyć grafiki używają elektrycznie kopiującej prasy. Stosuje się druk nie tylko na papierze, także i na tkaninach, stali nierdzewnej, szkłe, plastiku, czasami na kamieniach, w ten sposób dzieła mogą być ustawiane w przestrzeni, (nie zawieszane na ścianie), dostępne dla szerokiej publiczności.

Obecnie grafika próbuje wyjść poza swoje ramy. Pojęcie twórczości graficznej rozszerzone zostało do tego stopnia, że za dzieła grafiki uznawane są także prace tworzone w procesie drukarskim, przy użyciu klisz drukarskich, nawet wówczas, gdy mogą być produkowane w ogromnej ilości.

Taka różnorodność techniki i wyrazu charakteryzuje dzisiejszą twórczość graficzną; dzieje się tak, gdyż artyści pojmują ją jako świadectwo czasu w którym żyją. Potrzeba kreacji, której podstawą jest pragnienie zaapelowania do innych ludzi, wciela się w twórczość każdego artysty. Podczas gdy większość grafików aktywnych przed 1965 rokiem starała się uczestniczyć w nowych zjawiskach artystycznych, teraz artyści gonią za możliwościami wyrazu zgodnego z ich wewnętrznymi aspiracjami, rzucając tym sposobem, nieodwrotnie, wyzwanie tradycyjnej twórczości graficznej. Nawet wtedy, gdy stosują metody technologiczne wynikające z najnowszych wynalazków, nie czynią tego dla kaprysu, lecz stojąc w obliczu potężnej cywilizacji mechanicznej i naukowej technologii, która zagraża pośrednio zniweczeniem naturalnego środowiska. Postawa ich jest wspólna wszystkim współczesnym artystom, pragnącym przywrócić praw człowiekowi. Popularne techniki graficzne poddawane są przemieszeniu, gdyż artyści pragną wyrazić skomplikowaną naturę dzisiejszego życia. Dokumentami świadczącymi o tym są prace takich autorów jak Noda, natomiast dzieła Kimury i K. Yoshida rzucają nieco światła na takie stany psychiczne jak osamotnienie, lęk i irytacja.

W ten sposób, różnorodny rozwój twórczości graficznej podzielić można na dwie grupy zgodnie z ich specyficznymi tendencjami. Jedna dąży do podjęcia na nowo i wyrażenia osobowości artysty, przejmując również tradycyjną subiektywność grafiki, druga grupa tworzy prace bezosobowe i obiektywne.

W tradycyjnej grafice artystycznej wprawne i znakomite rytowanie oraz umiejętność uzyskania subtelnej tonacji barwnej stanowiło o uroku prac; w tworzeniu ich w sposób oczywisty ujawniała się oryginalność i osobiste cechy charakterystyczne artysty. Innymi słowy, rzeczą najważniejszą nie jest tu oryginalność techniki artysty, ale uporczywość w usiłowaniu odcisnięcia sugestywnego piętna własnej wyobraźni autora w pracach, pojętych jako „bezpośredni ślad ręki”. Wśród grafik, które należą do tej grupy znajdują się „Maski” – litografia Tamury, drzeworyty Kurotaki, w których z pełną siłą i niezrównaną zręcznością wyraża swoją pasję i prace Noda, w których artysta używa techniki serigrafii w połączeniu z drzeworytem i serigraficznymi kliszami fotograficznymi.

Podczas gdy te prace, które wyrażają pewne obsesyjnie osobiste emocje w dążeniu do utrwalenia własnej artystycznej wyobraźni są, że tak powiem, indywidualistyczne i „zamknięte”, istnieje druga grupa prac, które sprawiają wrażenie suchych, otwartych i czystych tak jak twórczość Ay-O, Kimura i K. Yoshida. W ich artystycznym świecie nie potrafimy odnaleźć silnej i wyraźnej indywidualności. Są one obrazem pozbawionym subiektywizmu

i nie przedstawiają szczególnej osoby lub rzeczy. Podobnie charakterystyczne wydają się czyste kolory ich prac wykonane techniką serigrafii i światłocieniowej litografii. Szczególnie serigrafia posiada możliwość przedstawienia wizji wprost, pozbawiając ją mimowolnie osobistych cech emocjonalnych autora. Białe reliefy Nagai stanowią rezultat filtrowania surowych namietności artysty w wyrafinowane linie i drobne kanelowania umieszczone w emanującej chłodem przestrzeni. Te „chłodne”, „suche” i „dotykane” prace (słowa modne obecnie w Japonii), korespondują z pewną nowoczesną postawą intelektualną. Tworzone są one techniką kliszy fotograficznej lub innych skrajnie zmechanizowanych procesów. W tym wypadku inaczej niż to czynił Noda, artyści tacy jak Kimura i K. Yoshida nie interesują się tym, co kamera zarejestrowała, nie pragną oni wiernego odtworzenia przedmiotów. Próbują tworzyć niesubiektywne kompozycje poprzez układanie pewnych części fotografii, łączenie ich z odrębnym rysunkiem lub stosowanie takich technik jak solaryzacja, kompozycja zdeformowana i podwójne naświetlanie zdjęcia. W poprzednich epokach nigdy nie zdarzało się tak jak obecnie, aby artyści tak intensywnie dążyli do ostrego wyrażania treści współczesnych czasów, osiągając zarazem ogromną siłę twórczego wyrazu.

Jak stwierdziliśmy uprzednio rozwój środków transportu i komunikacji umożliwił międzynarodową wymianę w dziedzinie sztuki, w wielu częściach świata organizowane były liczne międzynarodowe ekspozycje i pokazy. Oglądając te wystawy zgodnie uznawano, że dzieła artystów wielu różnych krajów uczestniczą w problemach współczesnej rzeczywistości. Dawniej twórczość obcych krajów przyjmowana była jak egzotyka, określana terminem „étranger”. Dzisiaj sztuka taka przyjmowana jest z głęboką sympatią. Fakt ten dowodzi, że obecne lata są latami, w których narodziło się pewne wyobrażenie o ludzkim życiu, wspólne wszystkim ludziom na świecie.

Podobnie jak wtedy, gdy japońska sztuka nowoczesna wchłonęła sztukę Zachodu i zaasymilowała ją, co dokonało się na bazie rodzimego klimatu artystycznego i tradycji, tak i obecnie, można powiedzieć, że współczesna sztuka japońska staje się sztuką międzynarodową – to znaczy – otwartą, choć zarazem nieodwołalnie tkwiącą w narodowym charakterze nas Japończyków, naszej tradycji kulturalnej, naszej historii społecznej i specyficznej ekspresji wykształconej w nas przez długi okres historii. Jeżeli patrzysz na japońską sztukę współczesną oczyma cudzoziemca, możesz znaleźć w niej pewne charakterystyczne cechy, które różnią się od twojej rodzimej twórczości artystycznej. Naturalnie twój punkt widzenia musi różnić się od naszego, kiedy my porównujemy naszą twórczość z obcą twórczością artystyczną. Jednocześnie mimo to, mamy nadzieję, że pomijając różnice odnajdziesz wspólne cechy pomiędzy twoim krajem i Japonią, podobnie jak my Japończycy sympatyzujemy z obcą sztuką i kulturą, choćby dlatego, że jest to ten właśnie rodzaj sztuki – grafika.

Z tą myślą żywimy nadzieję, że udało nam się przekazać na tej wystawie, będącej panoramą współczesnej grafiki japońskiej jakąś część Japonii XX wieku i jej kultury.

Hisae FUJII
Kurator Muzeum Narodowego
Sztuki Nowoczesnej w Tokio

Kazumi Amano

Ur. w 1927 roku w prefekturze Toyama.
Mieszka w Nowym Jorku.
Ukończył Szkołę Sztuki Przemysłowej w Takaoka
w prefekturze Toyama.

Udział w ważniejszych wystawach:

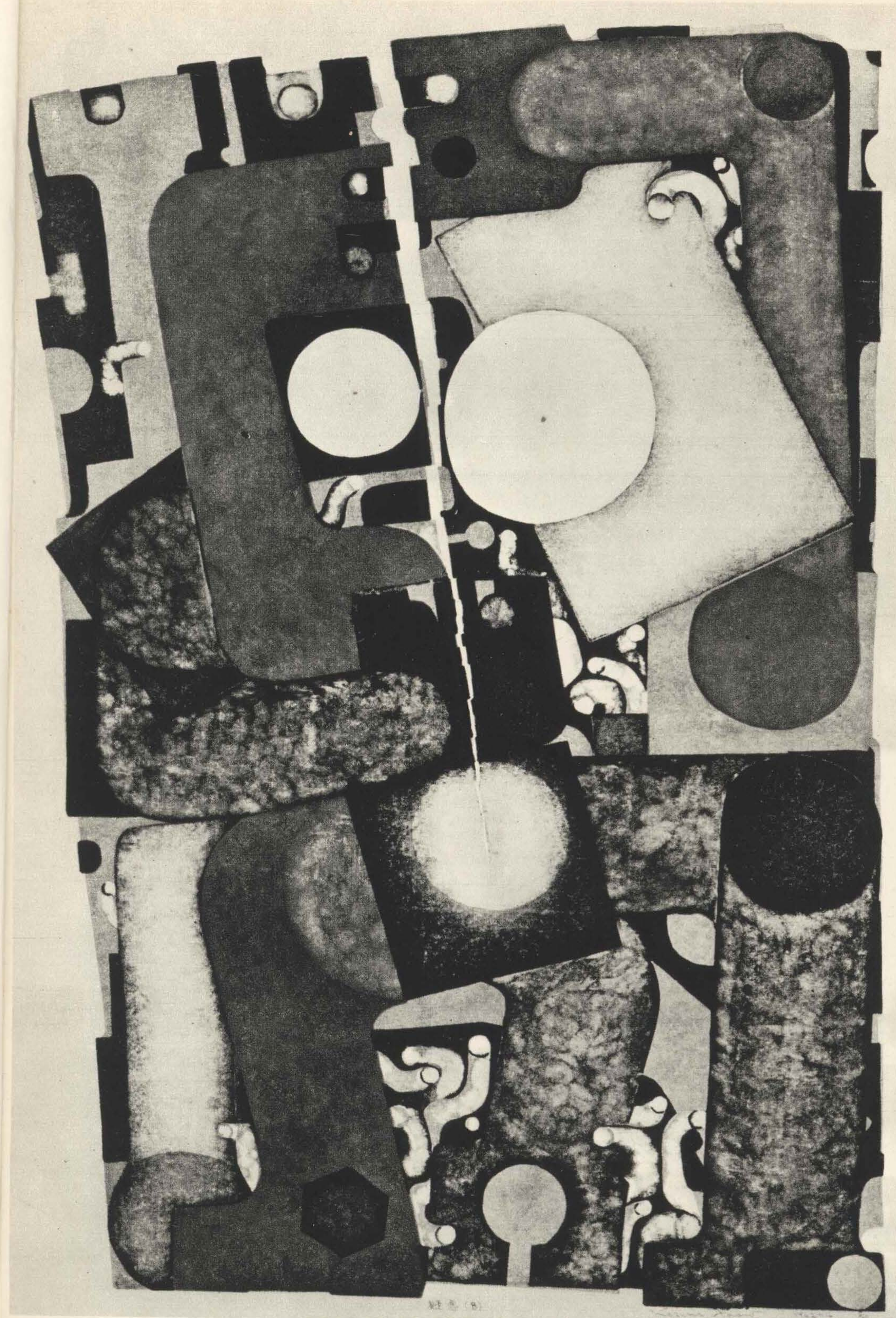
I i od IV do VII Międzynarodowe Biennale Grafiki w Tokio (1957, 1964, 1966, 1968, 1970); V do VII Wystawa Współczesnej Sztuki Japońskiej (1962, 1964, 1966, 1968, 1969); VII do IX Japońska Międzynarodowa Wystawa Sztuki (1963, 1965, 1967); Międzynarodowa Wystawa Grafiki „Northwest” (1964–1968); VIII Międzynarodowa Wystawa Rysunku i Grafiki, Lugano (1964); IV Międzynarodowa Wystawa Grafiki (1965); I i II Międzynarodowe Biennale, Kraków (1966, 1968); VII Międzynarodowe Biennale Grafiki, Lublana (1967); IX Międzynarodowe Biennale, Sao Paulo (1967); II i III Japoński Festiwal Sztuki (1967, 1968).

Nagrody:

Nagroda Narodowego Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Tokio; nagroda Cesarza Japonii na V Wystawie Współczesnej Sztuki Japońskiej (1962), II nagroda na VIII Międzynarodowej Wystawie Rysunku i Grafiki, Lugano (1964); nagroda na IV Międzynarodowej Wystawie Grafiki „Xylon” (1965); nagroda na Międzynarodowej Wystawie Grafiki „Northwest” (1966, 1968); nagroda na V Międzynarodowym Biennale Grafiki, Tokio (1966); nagroda na VII Międzynarodowym Biennale Grafiki, Lublana (1967), nagroda na II Międzynarodowym Biennale, Kraków (1968).

1. Podejrzenie (A), 1962
drzeworyt, 81,4 × 55,7

*2. Podejrzenie (B), 1962
drzeworyt, 81,3 × 55,1



Kunihiro Amano

Ur. w 1929 roku w Tokio.

Mieszka w prefekturze Kanagawa.

Ukończył Szkołę Przemysłową w prefekturze Aomori.

Członek zrzeszenia Kokuga-Kai i Stowarzyszenia Grafików Japońskich.

Udział w ważniejszych wystawach:

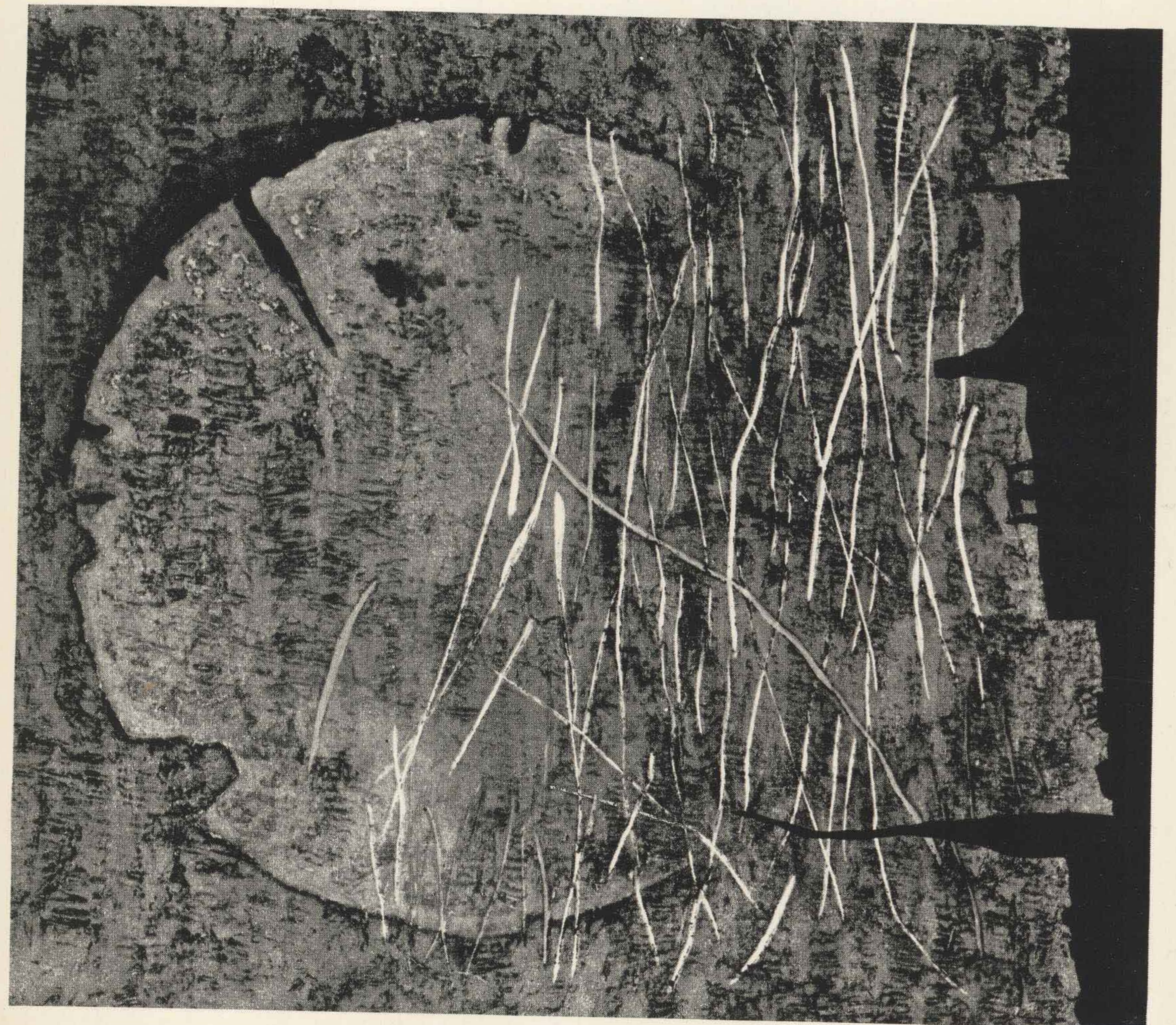
I–IV Międzynarodowe Biennale Grafiki, Tokio (1957, 1960, 1962, 1964); II Biennale, Paryż (1960); V–IX Międzynarodowe Biennale Grafiki, Lublana (1963, 1965, 1967, 1969, 1971); VIII Międzynarodowa Wystawa Rysunku i Grafiki, Lugano (1971); I–IV Międzynarodowe Biennale Grafiki, Kraków (1966, 1968, 1970, 1972); IX Międzynarodowe Biennale, Sao Paulo (1967); I i II Międzynarodowe Biennale Grafiki, Bradford (1968, 1970); V i VI Międzynarodowa Wystawa Grafiki „Xylon” (1969, 1972); I Norweskie Międzynarodowe Biennale Grafiki (1972); I Niemieckie Międzynarodowe Biennale Grafiki (1972); IX Międzynarodowe Biennale Sztuki, Paryż (1972).

Wystawy indywidualne:

Tokio (1965 i 1972), NRF (1968), Polska (1969) i in.

*3. Unoszenie się na wodzie (A), 1962
drzeworyt, 57,7 × 66,2

4. Unoszenie się na wodzie (B), 1962
drzeworyt, 57,7 × 66,2



Ay-O

Ur. w 1931 roku w prefekturze Ibaragi.
Mieszka w Tokio.
Ukończył Uniwersytet w Tokio.

Udział w ważniejszych wystawach:

II-VII Międzynarodowe Biennale Grafiki, Tokio (1959, 1962, 1964, 1966, 1968, 1970); XXXIII Biennale, Wenecja (1966); Międzynarodowa Wystawa Grafiki, Vancouver (1967); VII-X Wystawa Współczesnej Sztuki Japońskiej (1966, 1968, 1969, 1971); IX Japońska Międzynarodowa Wystawa Sztuki (1967); Japoński Festiwal Sztuki (1969, 1971); XI Międzynarodowe Biennale, Sao Paulo (1971); Międzynarodowe Biennale Grafiki, Kraków (1971).

Wystawy indywidualne:

Tokio (1955, 1966, 1971, 1972); Nowy Jork (1964, 1965), Smolin Gallery; Kolonia (1966); Los Angeles (1967), San Francisco (1969).

Nagrody:

Nagroda na Międzynarodowej Wystawie Grafiki, Vancouver (1967), nagroda specjalna na Japońskim Festiwalu Sztuki (1969), nagroda Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Kioto, nagroda na IX Wystawie Współczesnej Sztuki Japońskiej (1969), nagroda Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Tokio, nagroda na VII Międzynarodowym Biennale Grafiki, Tokio (1970).

Z cyklu: Panorama Nashville.

5. Mr. Tiffen z East Kingston, New Hampshire, portret przypisywany A. Ellis'owi, ok. 1820, 1971 serigrafia, 52,8 × 37,1
6. Kot, artysta nieznany, ok. 1840, 1971 serigrafia, 37,1 × 52,8
7. Kosz owoców z kwiatami, artysta nieznany, ok. 1830, 1971 serigrafia 37,1 × 52,8
- *8. Farma Cornell, malarz Edward Hicks, 1848, 1971 serigrafia 37,1 × 52,8



Umetarô Azechi

Ur. w 1902 roku w prefekturze Ehime.

Mieszka w Tokio.

Debiutował jako malarz samouk, później poświęcił się grafice. Członek zrzeszenia Kokuga-Kai i Stowarzyszenia Grafików Japońskich.

Udział w ważniejszych wystawach:

II i IV Międzynarodowe Biennale, Sao Paulo (1953 i 1957); IV Międzynarodowa Wystawa Rysunku i Grafiki, Lugano (1956); I-IV Międzynarodowe Biennale Grafiki, Tokio (1957, 1960, 1962, 1964); III-V Wystawa Współczesnej Sztuki Japońskiej (1958, 1960, 1962); V i VI Japońska Międzynarodowa Wystawa Sztuki (1959, 1961).

*9. Biała postać, 1958
drzeworyt, 71 × 46,5

10. Kobieta idąca pod górę, 1959
drzeworyt, 52,5 × 33,8



Ei-Kyû

Ur. w 1911 roku w prefekturze Miyazaki, zmarł w 1960 roku. Przerwał studia podjęte w Japońskiej Akademii Sztuki.

Udział w ważniejszych wystawach:

Wystawa Fotografii Stosowanej Ei-Kyû, Tokio (1936, 1950, 1955): Wystawa Fotografiki Nowy Jork (1953; I Międzynarodowe Biennale Grafiki, (Tokio 1957).

Założyciel Związku Wolnych Artystów razem z Saburo Hasegawa, Kaoru Yamaguchi, Masanari Murai i Yôzô Hamaguchi (1937). Był współorganizatorem Demokratycznego Związku Sztuki (1951).

11. Wiatr zaczyna dąć, 1957
litografia, 42,9 × 59,7

*12. Cztery postacie, 1958
litografia, 30,8 × 45,8



Yukio Fukazawa

Ur. w 1924 roku w prefekturze Yamanashi.
Mieszka w Ichihara, prefektura Chiba.
Ukończył Akademię Sztuk Pięknych w Tokio w 1948 r.
Członek Stowarzyszenia Grafików Japońskich.

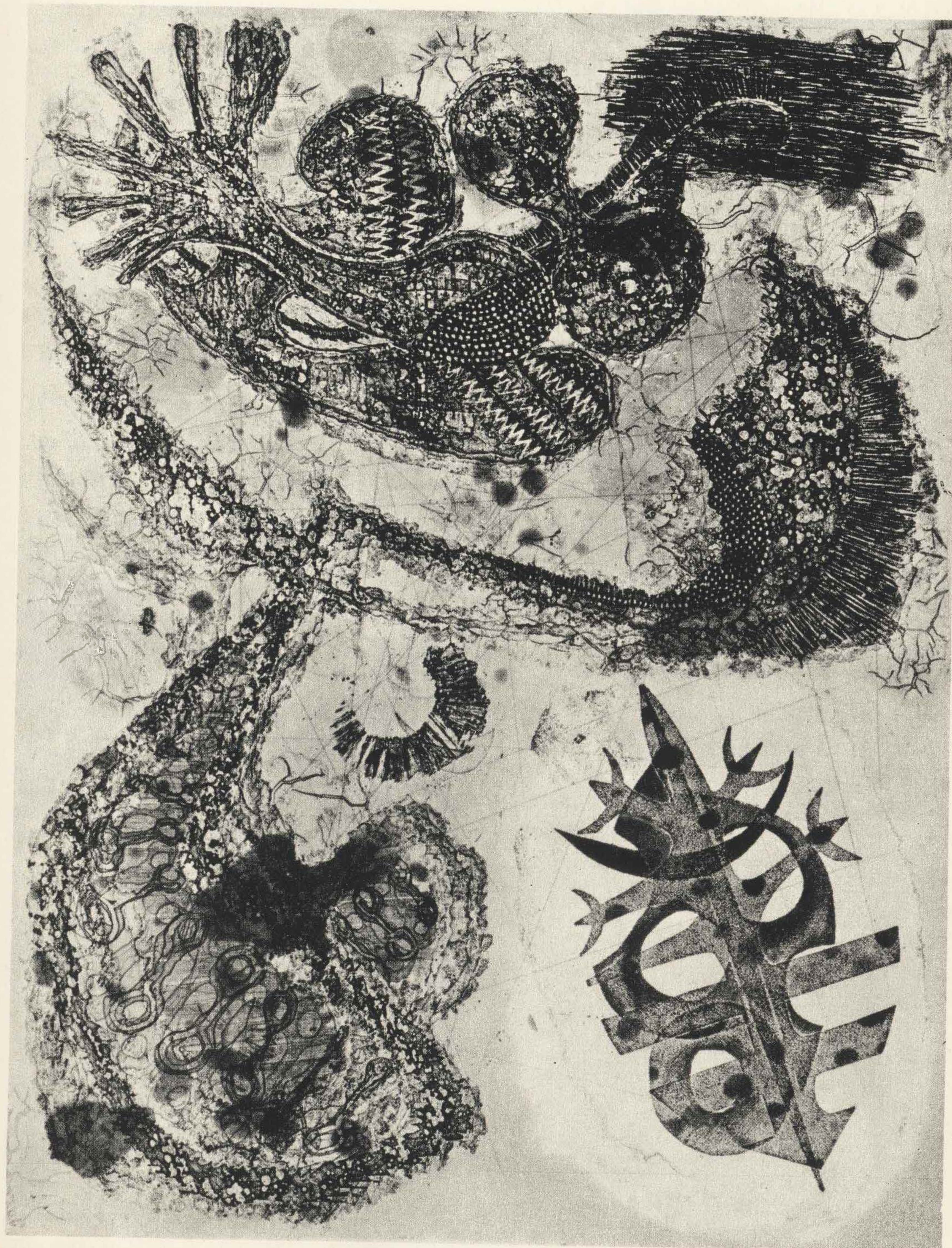
Udział w wystawach:

Ogólnokrajowe wystawy Stowarzyszenia Grafików od 1957 r.; wszystkie wystawy grupy Shun-yo Kai od 1958 r.; II do VII Międzynarodowe Biennale Grafiki, Tokio (1960, 1962, 1964, 1966, 1968, 1970); VII Międzynarodowa Wystawa Rysunku i Grafiki, Lugano (1962); V do IX Wystawa Współczesnej Sztuki Japońskiej (1962, 1964, 1966, 1968, 1969); VI do VIII Japońska Międzynarodowa Wystawa Sztuki (1961 i 1965); VIII i IX Międzynarodowe Biennale, Sao Paulo (1965 i 1967); VII Międzynarodowe Biennale Grafiki, Lublana (1967); I Międzynarodowe Biennale Grafiki, Bradford (1968); I i III Międzynarodowa Wystawa Grafiki, Florencja (1968, 1972); II Międzynarodowe Biennale Grafiki, Seul (1972).

Nagrody:

Nagroda Jego Ekscelencji na V Wystawie Współczesnej Sztuki Japońskiej, (1962); nagroda Banku Rzymskiego na III Międzynarodowej Wystawie Grafiki Florencja (1972).

- *13. Sfera zaniepokojenia, 1962
akwaforta, akwatinta, miękki werniks, głębokie trawienie 49,4 × 37
14. Tęsknota za przedmiotem odległym, 1963
akwaforta, akwatinta, miękki werniks, głębokie trawienie 37,6 × 26



Fumiaki Fukita

Ur. w 1926 roku w prefekturze Tokushima.
Mieszka w Tokio.
Ukończył Seminarium Nauczycielskie w Tokushima.
Członek Stowarzyszenia Artystów i Stowarzyszenia
Grafików Japońskich.

Udział w wystawach:

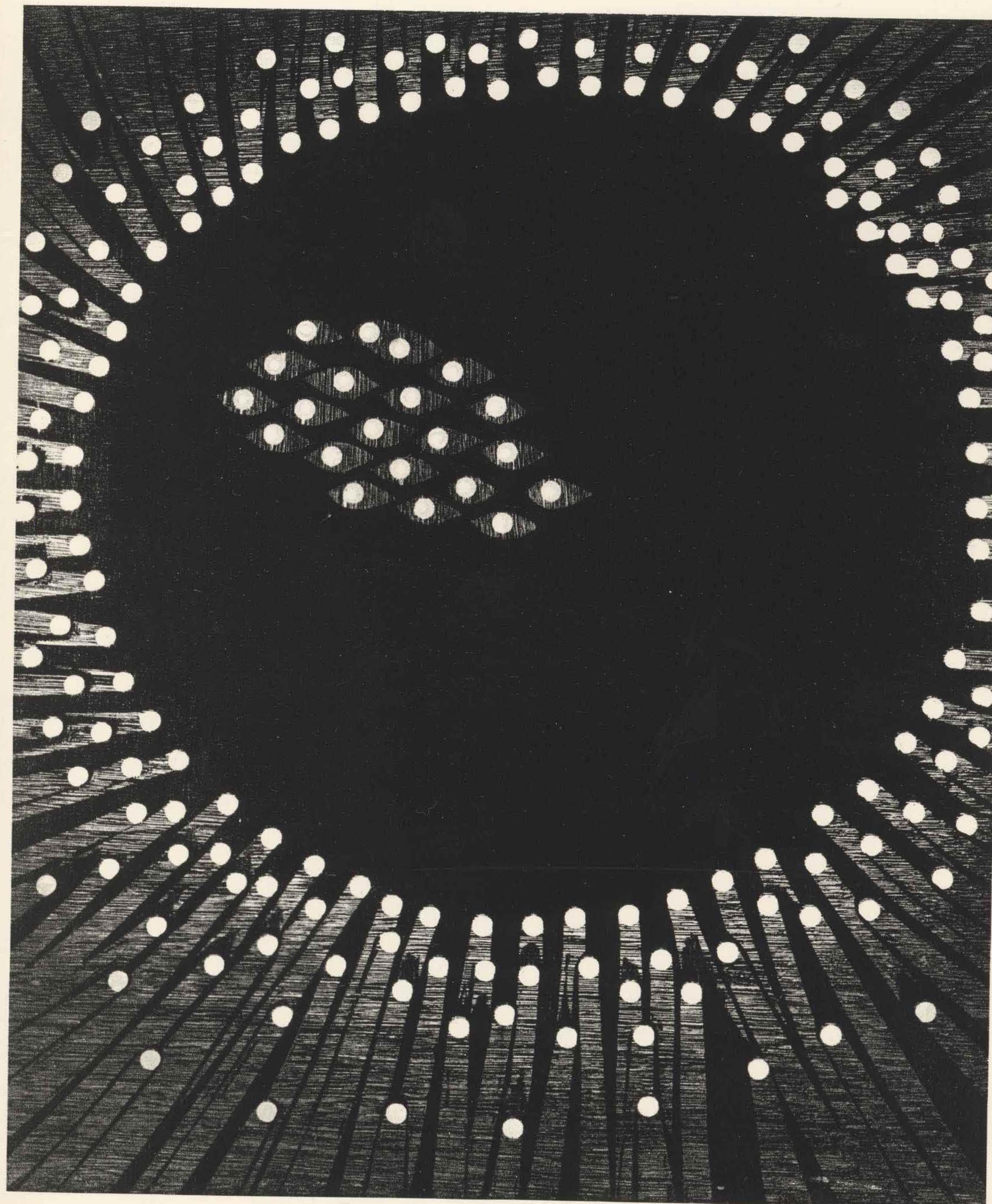
I Międzynarodowe Triennale Grafiki Barwnej, Gren-
chen (1958); II do VI Międzynarodowe Biennale
Grafiki, Tokio (1960, 1962, 1964, 1966); II Między-
narodowe Biennale Sztuki, Paryż (1961); Między-
narodowa Wystawa Grafiki „Northwest” (1965);
IX Międzynarodowe Biennale, Sao Paulo (1967);
III i IV Festiwal Sztuki Japońskiej (1968 i 1969);
I Międzynarodowe Biennale Grafiki, Bradford (1968);
II Międzynarodowe Biennale Grafiki, Kraków (1968);
VIII Wystawa Współczesnej Sztuki Japońskiej (1968);
I Międzynarodowa Wystawa Grafiki, Florencja (1968);
Międzynarodowa Wystawa „Xylon” (1969); VIII
Międzynarodowe Biennale Grafiki Lublana (1969).

Nagrody:

Nagroda Stowarzyszenia Grafików Japońskich
(1957); nagroda na Międzynarodowej Wystawie
Grafiki „Northwest” (1965); Grand Prix na IX Między-
narodowym Biennale, Sao Paulo (1967).

*15. Poszukiwanie straconego serca, 1966
drzeworyt, 75,2 × 61,6

16. Przestrzeń odwrócona, 1967
drzeworyt, 74,5 × 61,8



Ryōnosuke Fukui

Ur. w 1923 roku w Tokio.
Mieszka w prefekturze Kanagawa.
Ukończył Akademię Sztuki w Tokio.

Udział w wystawach:

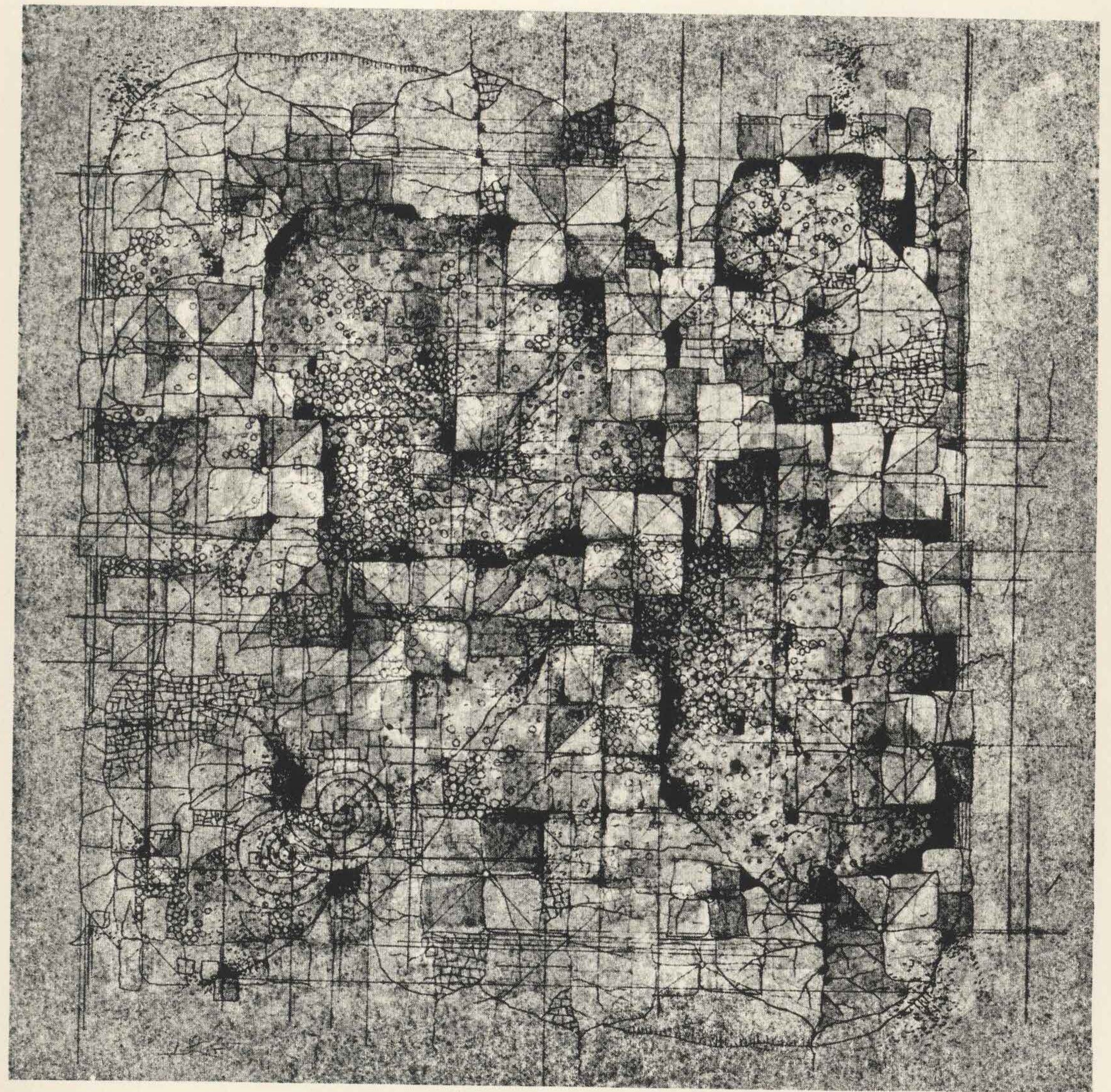
VI do VIII Japońska Międzynarodowa Wystawa Sztuki (1961, 1963, 1965); III do V Międzynarodowe Biennale Grafiki, Tokio (1962, 1964, 1966); V do VII Wystawa Współczesnej Sztuki Japońskiej (1962, 1964, 1966); V i VI Międzynarodowe Biennale Grafiki, Lublana (1963 i 1965); I Międzynarodowe Biennale Grafiki, Kraków (1966).

Wystawy indywidualne:

Nowy Jork (1961 i 1963), Los Angeles (1963),
Chicago (1964).

*17. Ślimak i hortensje, 1962
szablon, 25,5×25

18. Martwa natura (liść maranty i ryba), 1962
szablon, 22,6×38,7



Yoshisuke Funasaka

Ur. w 1939 roku w prefekturze Gifu.

Mieszka w Tokio.

Ukończył Wydział Malarstwa w Art College w Tama.

Członek Stowarzyszenia Grafików Japońskich i zrzeszenia Shunyô-Kai.

Udział w wystawach:

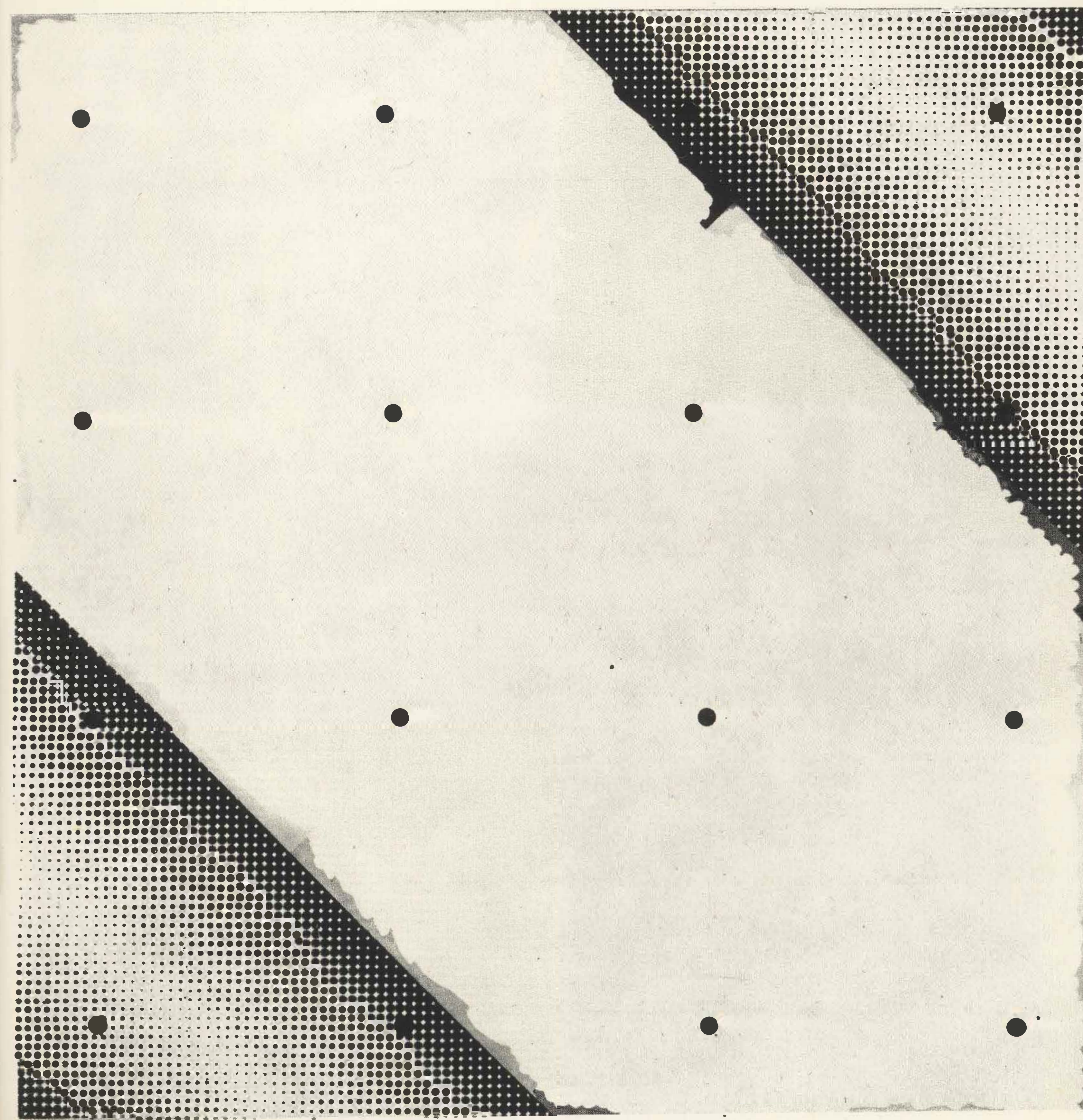
Wystawy Stowarzyszenia Grafików Japońskich (1960, 1961 i 1967); Wystawy Shunyô-Kai (od 1963 r.); III Międzynarodowa Wystawa Młodych Artystów (1964); VII Wystawa Współczesnej Sztuki Japońskiej (1966); V i VII Międzynarodowe Biennale Grafiki, Tokio (1966 i 1970); Wystawa „Kierunki w Sztuce Współczesnej”, Kioto (1970); II i III Międzynarodowe Biennale Grafiki, Bradford (1970 i 1972); IX Międzynarodowe Biennale Grafiki, Lublana (1971); Wystawa Współczesnej Sztuki „Bird's Eye View”, Kioto (1972); IV Międzynarodowe Biennale Grafiki, Kraków (1972); wystawy indywidualne od 1967 roku.

Nagrody:

Nagroda Narodowego Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Kioto, nagroda na VII Międzynarodowym Biennale Grafiki, Tokio (1970).

19. Praca F-10, 1968
drzeworyt, 69 × 51

*20. Niebieska i biała przestrzeń A1-1972, 1972
drzeworyt, serigrafia, 66,9 × 63,5



Hideo Hagiwara

Ur. w 1913 roku w Kōfu, w prefekturze Yamana-
nashi.

Mieszka w Tokio.

Ukończył Wydział Malarstwa w Akademii Sztuk
Pięknych w Tokio.

Członek Stowarzyszenia Grafików Japońskich.

Udział w wystawach:

II do VI Międzynarodowe Biennale Grafiki, Tokio
(1960, 1962, 1964, 1966, 1968); Międzynarodowa
Wystawa „Northwest” (1962); Międzynarodowe
Biennale Grafiki, Cincinnati (1962); VII Między-
narodowa Wystawa Rysunku i Grafiki, Lugano
(1962); V i VII Międzynarodowe Biennale, Lublana
(1963 i 1967); VIII i IX Międzynarodowe Biennale,
Sao Paulo (1965 i 1967); I Międzynarodowe
Biennale Grafiki, Czechosłowacja (1967); I Między-
narodowe Biennale Rysunku, Rieka, Jugosławia,
(1968); I Międzynarodowa Wystawa Grafiki, Vangas,
Czechosłowacja (1970).

Wystawy indywidualne:

Tokio (1961), Seattle (1961), Austria (1963), Muzeum
Sztuki Współczesnej, Lublana (1963), Philadelphia
Art Alliance (1964) i in.

Nagrody:

Nagroda Muzeum Sztuki Nowoczesnej w prefekturze
Kanagawa, II Międzynarodowe Biennale Grafiki,
Tokio (1960); Grand Prix, VII Międzynarodowa
Wystawa Rysunku i Grafiki, Lugano (1962); nagroda
Akademii Sztuk i Nauk, V Międzynarodowe Biennale,
Lublana (1963); nagroda Ministra Oświaty, V Mię-
dzynarodowe Biennale Grafiki, Tokio (1966); na-
groda, VII Międzynarodowe Biennale Grafiki, Lub-
lana (1967); Grand Prix, Międzynarodowe Biennale
Grafiki, Czechosłowacja (1967); nagroda, Między-
narodowe Biennale Rysunku, Rieka (1968).

21. Okno, 1959
drzeworyt, 59,7 × 41,7
22. Wrzosowiska, 1959
drzeworyt, 42,6 × 58,7
23. Zaczarowany kraj Nr 1, 1966
drzeworyt, 60,3 × 91
- *24. Cień Nr 10, 1972
drzeworyt, 58 × 77



Chimei Hamada

Ur. w 1917 roku w Kumamoto.

Mieszka w Kumamoto.

Ukończył Wydział Malarstwa Akademii Sztuki w Tokio.

Udział w wystawach:

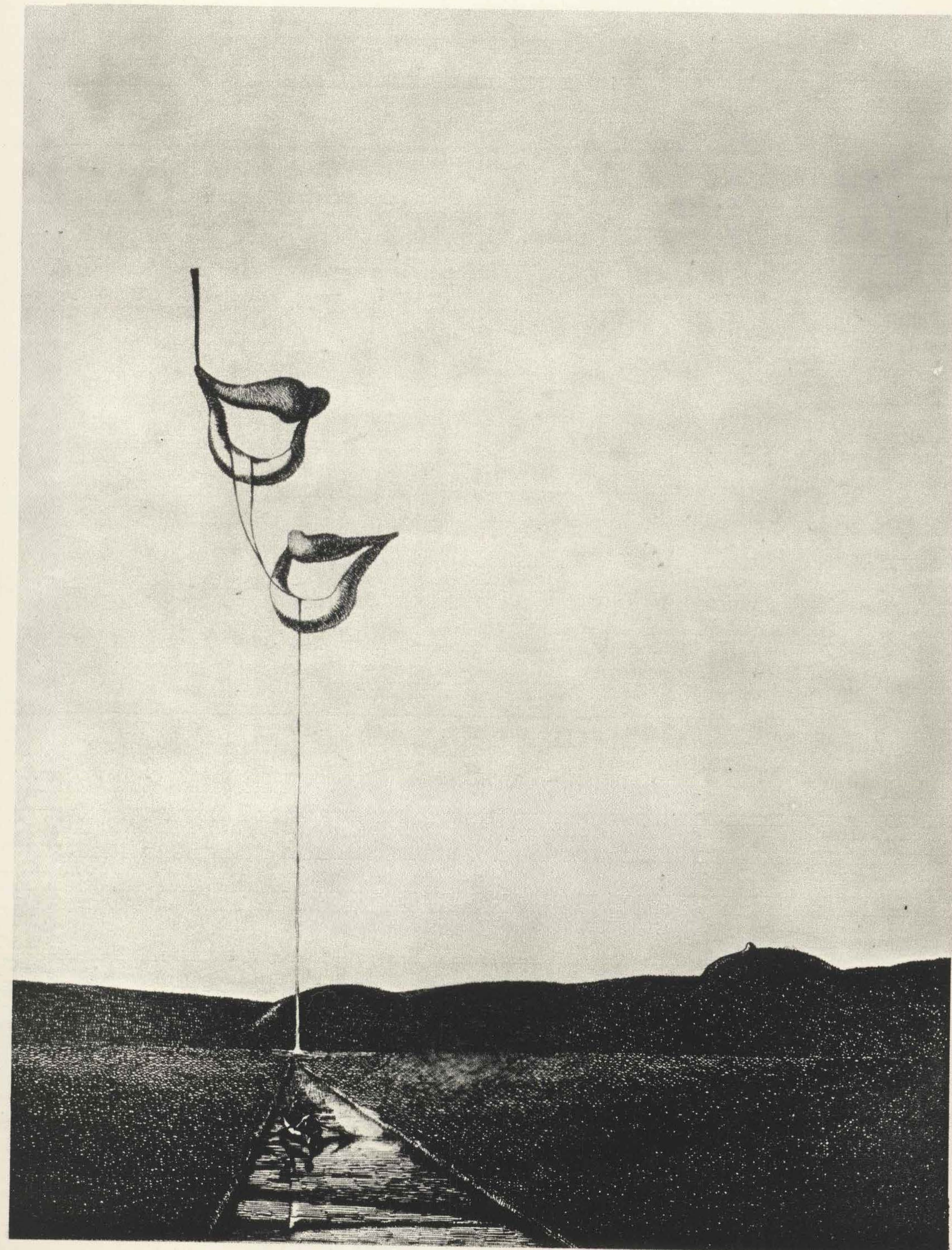
II Międzynarodowe Biennale, Sao Paulo (1953); I do X Wystawa Współczesnej Sztuki Japońskiej (1954, 1956, 1958, 1960, 1962, 1964, 1966, 1968, 1969, 1971); IV Międzynarodowa Wystawa Rysunku i Grafiki, Lugano (1956); II do IV Międzynarodowe Biennale Grafiki, Lublana (1957, 1959, 1961); I i II Międzynarodowe Biennale Grafiki, Tokio (1957, 1960); IV do VI, VIII i IX Japońska Międzynarodowa Wystawa Sztuki (1957, 1959, 1961, 1965, 1967); wiele wystaw indywidualnych w Japonii.

Nagrody:

II nagroda, IV Międzynarodowa Wystawa Rysunku i Grafiki, Lugano (1956); nagroda, II Wystawa Współczesnej Sztuki Japońskiej (1956); wyróżnienie honorowe, IV Wystawa Współczesnej Sztuki Japońskiej (1960)

*25. Pieśń miłości, 1957
akwaforta, 20,3 × 20,2

26. Człowiek szalony (1962)
akwaforta, akwatinta, 38 × 34



Yôzô Hamaguchi

Ur. w 1909 roku w prefekturze Wakayama.

Mieszka w Paryżu od 1933 roku.

Przerwał studia podjęte na Wydziale Rzeźby Akademii Sztuki w Tokio. Grafikę uprawia od 1945 roku, członek Stowarzyszenia Grafików Japońskich.

Udział w wystawach:

II do VIII Japońska Międzynarodowa Wystawa Sztuki (1953, 1955, 1957, 1959, 1961, 1963, 1965); IV Międzynarodowe Biennale, Sao Paulo, (1957); II do IV i VI do VIII Międzynarodowe Biennale Grafiki, Lublana (1957, 1959, 1961, 1965, 1967, 1969); I do IV Międzynarodowe Biennale Grafiki, Tokio (1957, 1960, 1962, 1964); V Międzynarodowa Wystawa Rysunku i Grafiki, Lugano (1958); III do IX Wystawa Współczesnej Sztuki Japońskiej (1958, 1960, 1962, 1964, 1966, 1968, 1969); XXX Biennale w Wenecji (1960); I Międzynarodowe Biennale Grafiki, Bradford (1968).

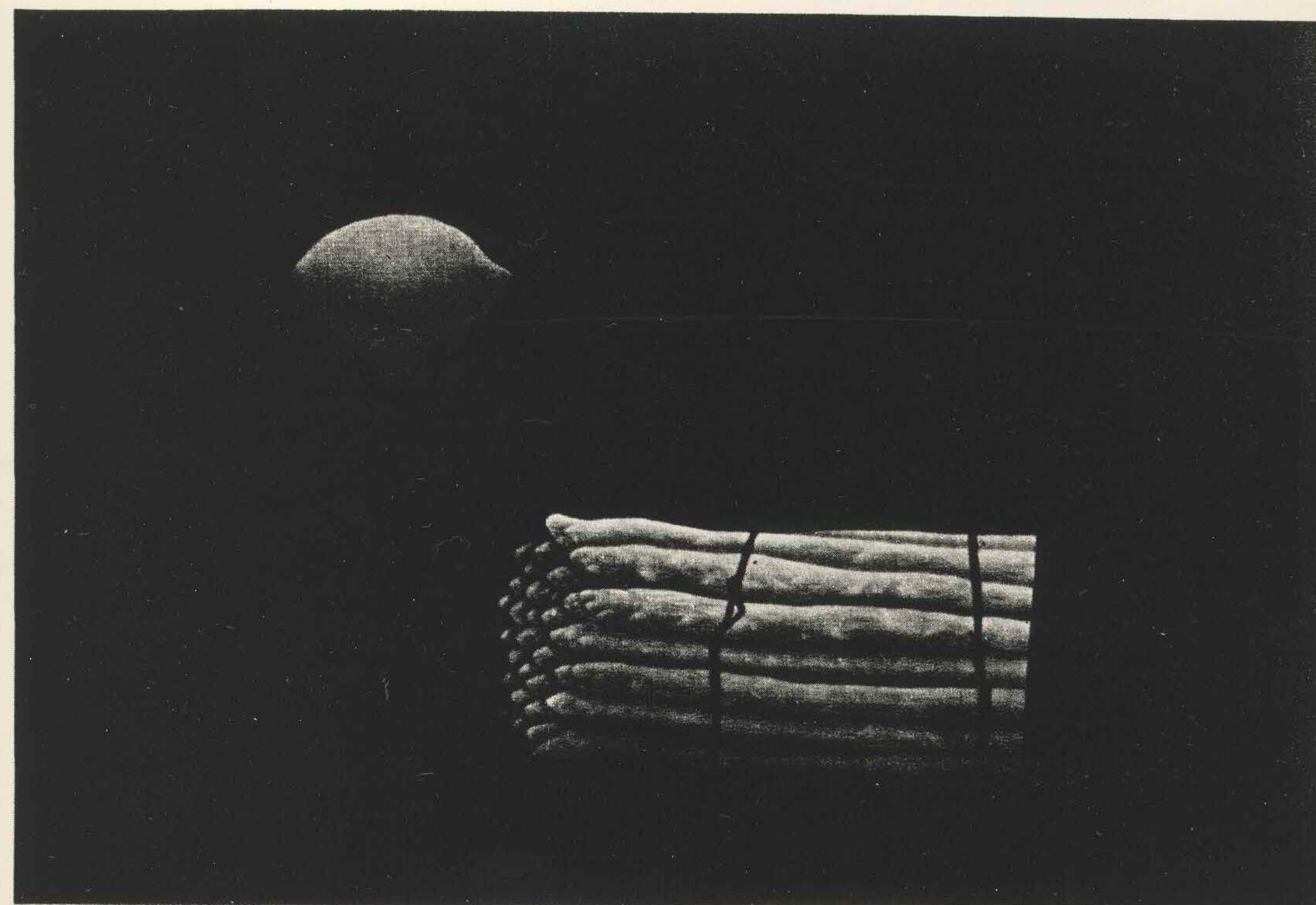
Nagrody:

Nagroda Muzeum Sztuki Nowoczesnej, I Międzynarodowe Biennale Grafiki, Tokio (1957); Grand Prix, IV Międzynarodowe Biennale, Sao Paulo (1957); nagroda, V Międzynarodowa Wystawa Rysunku i Grafiki, Lugano (1958); Grand Prix, IV Międzynarodowe Biennale Grafiki, Lublana (1961).

27. Wiśnia
mezzotinta, 35,5×30,3

28. Dzban i winogrona, 1957

*29. Szparagi i cytryna, 1958
mezzotinta, 32×47



Un'ichi Hiratsuka

Ur. w 1895 roku w prefekturze Shimane.

Mieszka w USA.

Studiował malarstwo, lecz od roku 1916 poświęcił się grafice. Był członkiem-założycielem Stowarzyszenia Grafików Japońskich (1924); członek Stowarzyszenia Grafików Japońskich i zrzeszenia Kokuga-Kai.

Udział w wystawach:

I i II Międzynarodowe Biennale, Sao Paulo (1951, 1953); I i II Międzynarodowe Biennale Grafiki, Tokio (1957, 1960); V Międzynarodowa Wystawa Rysunku i Grafiki, Lugano (1958); IV do VI Wystawa Współczesnej Sztuki Japońskiej (1960, 1962, 1964).

30. Pełnia księżyc, 1957
drzeworyt, 60,4 × 68,5

*31. Shósó-In, 1958
drzeworyt, 76,2 × 59,8

32. Przejście z kamieni, popołudniu, Nara, 1960
drzeworyt, 74,8 × 58,4

33. Korytarz, fragment pałacu Katsura w Kioto, 1966
drzeworyt, 79,7 × 55



Takao Hiwasaki

Ur. w 1941 roku w prefekturze Kochi.

Mieszka w Tokio.

Ukończył College of Art w Musashino.

Wykładowca w/w Warsztacie Graficznym Federacji Artystów Japońskich, członek Stowarzyszenia Grafików Japońskich.

Udział w wystawach:

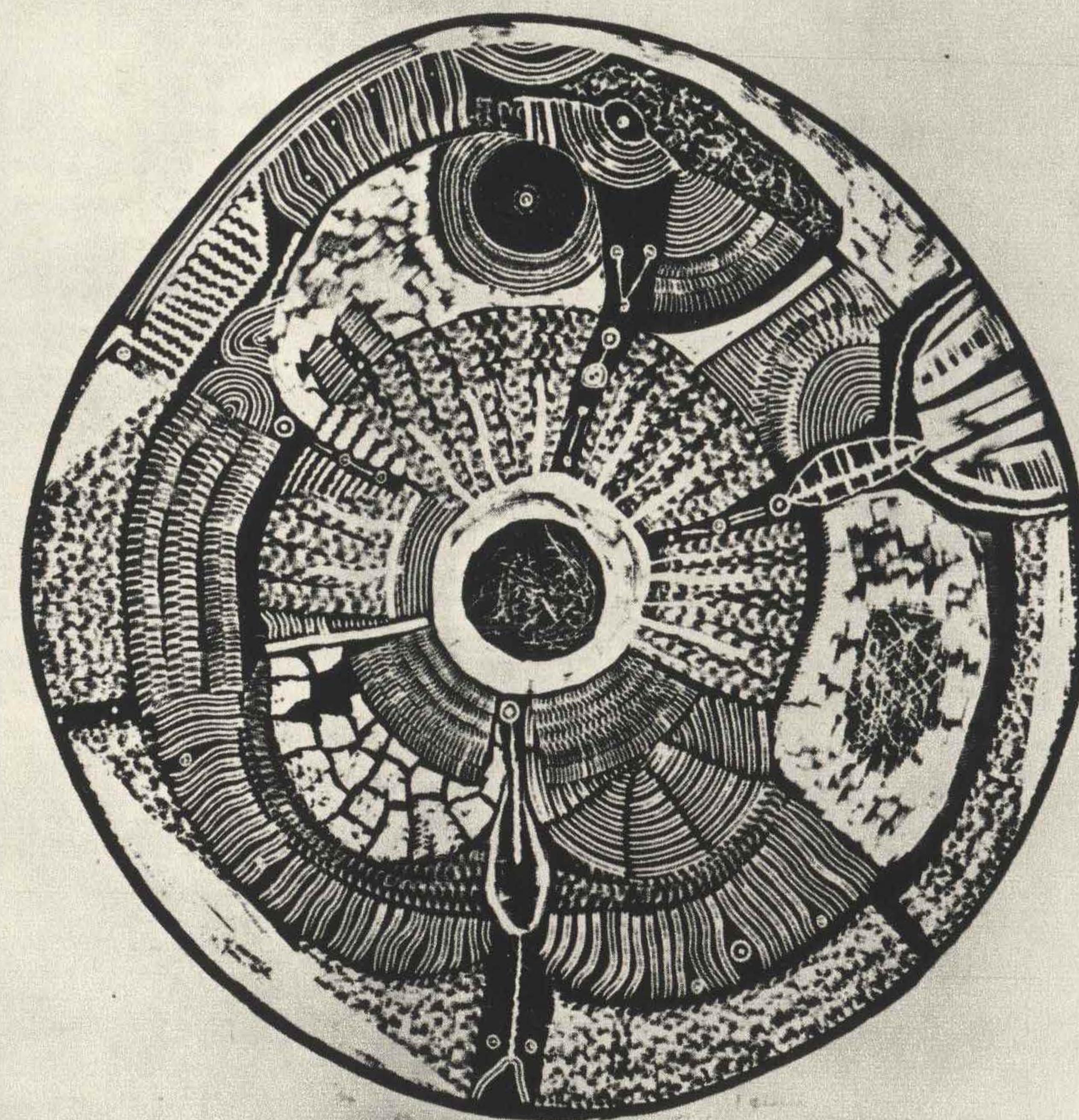
Wystawy Stowarzyszenia Grafików Japońskich (1964, 1966, 1967); VI i VII Międzynarodowe Biennale Grafiki, Tokio (1966, 1968); II Międzynarodowa Wystawa Grafiki, Florencja (1970); II Międzynarodowe Biennale Grafiki, Bradford (1970).

Nagrody:

Nagroda młodych, Wystawa Stowarzyszenia Grafików Japońskich (1966); nagroda, Wystawa Stowarzyszenia Grafików Japońskich (1967); złoty medal, II Międzynarodowa Wystawa Grafiki, Florencja 1970.

*34. Okno i lustro C, 1967
drzeworyt, 19,5 × 20,4

35. Okno i lustro D, 1967
drzeworyt, 18,8 × 18,7



Masuo Ikeda

Ur. w 1934 roku w Mandzuria
Repatriowany do Japonii w 1945 roku.
Mieszka w Tokio.
Ukończył Wyższą Szkołę w prefekturze Nagano-Kita

Udział w wystawach:

I do III Międzynarodowe Biennale Grafiki, Tokio (1957, 1960, 1962, 1964, 1966, 1968); II Międzynarodowe Biennale, Paryż (1961); V do X Wystawa Współczesnej Sztuki Japońskiej (1962, 1964, 1966, 1968, 1969, 1971); V do VIII Międzynarodowe Biennale Grafiki, Lublana (1963, 1965, 1967, 1969); VII i VIII Międzynarodowe Biennale, Sao Paulo (1963 i 1965); VII i VIII Japońska Międzynarodowa Wystawa Sztuki (1963, 1965); I do III Festiwal Sztuki Japońskiej (1966–1968); I do III Międzynarodowe Biennale Grafiki, Kraków (1966, 1968, 1970); XXXIII Biennale, Wenecja (1966); II Międzynarodowe Biennale Grafiki, Bradford (1970).

Wystawy indywidualne:

Tokio, Nowy Jork, Wiedeń, Londyn, Berlin Zachodni i inne.

Nagrody:

Nagroda Ministra Oświaty, II Międzynarodowe Biennale Grafiki, Tokio (1960); I nagroda, II Międzynarodowe Biennale, Paryż (1961); Nagroda Gubernatora Tokio, III Międzynarodowe Biennale Grafiki, Tokio (1962); nagroda Muzeum Sztuki Nowoczesnej, IV Międzynarodowe Biennale Grafiki, Tokio (1964); IV nagroda, VI Międzynarodowe Biennale Grafiki, Lublana (1965); Grand Prix, XXXIII Biennale, Wenecja (1966); nagroda Akademii Sztuk i Nauk Jugosławii, VIII Międzynarodowe Biennale Grafiki, Lublana (1969); nagroda, III Międzynarodowe Biennale Grafiki, Kraków (1970);

36. Chwywanie owadów, 1963
sucha igła, 38 × 34,8
- *37. Zwiastowanie, 1964
sucha igła, akwaforta, 41,8 × 37,6
38. Kobieta robiąca makijaż, 1964
sucha igła, akwaforta,
39. Sfinks w maju, 1970
sucha igła, mezzotinta, 33 × 28,7
40. Sfinks i wrzesień, 1970
sucha igła, akwaforta, mezzotinta, 33 × 28



Yukihisa Isobe

Ur. w 1936 roku w Tokio.

Mieszka w Nowym Jorku.

Ukończył Wydział Malarstwa Narodowego Uniwersytetu Sztuk Plastycznych i Muzyki w Tokio, członek Art Club.

Udział w wystawach:

II do IV i VII Międzynarodowe Biennale Grafiki, Tokio (1960, 1962, 1964, 1968, 1970); VII Międzynarodowe Biennale, Sao Paulo (1963); VII Japońska Międzynarodowa Wystawa Sztuki (1963); V i VII Międzynarodowe Biennale Grafiki, Lublana (1963, 1967); VI, IX i X Wystawa Współczesnej Sztuki Japońskiej (1964, 1969, 1971).

Wystawy indywidualne:

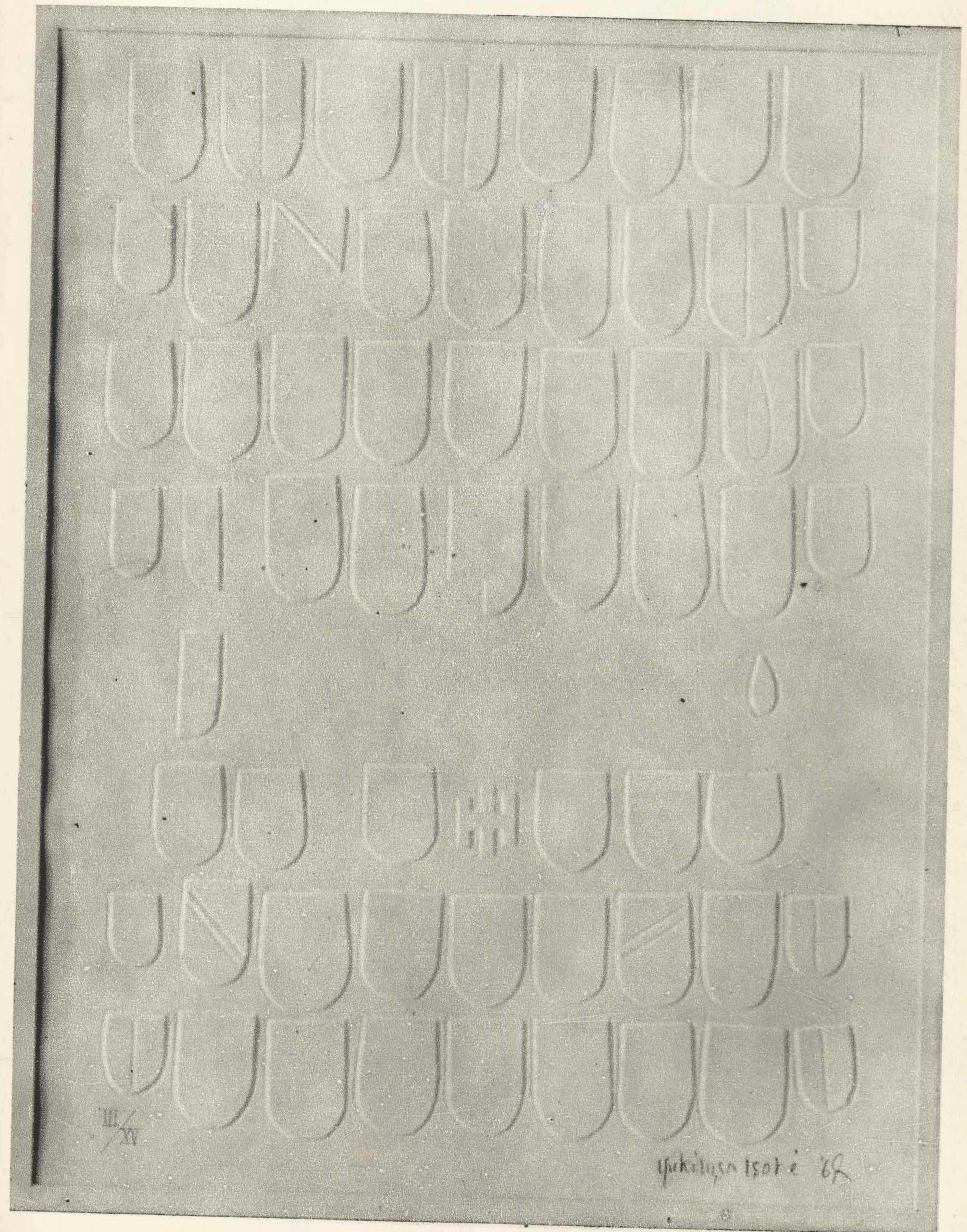
Tokio, Paryż, Nowy Jork, Wenecja i in.

Nagrody:

Wyróżnienie honorowe, VII Japońska Międzynarodowa Wystawa Sztuki (1963).

*41. Praca 62-24, 1962
relief drukowany, 59,8×43,2

42. Praca 62-25, 1962
relief litograficzny, 59,8×42,7



Shigeru Izumi

Ur. w 1922 roku w prefekturze Osaka.

Mieszka w Osaka.

Ukończył Miejską Szkołę Artystyczną w Osaka.

Udział w wystawach:

I do III i VII Międzynarodowe Biennale Grafiki, Tokio (1957, 1960, 1962, 1970); III, VI, VIII i IX Wystawa Współczesnej Grafiki Japońskiej (1958, 1964, 1968, 1969); V Międzynarodowe Biennale, Sao Paulo (1959); V Japońska Międzynarodowa Wystawa Sztuki (1959); „Salon d'Art Sacré”, Paryż (1964, 1965, 1967); Salon Majowy, Paryż (1965, 1967); I Festiwal Sztuki Japońskiej (1966); Wystawa Sztuki Współczesnej „Bird's Eye View”, Kioto (1972).

Wystawy indywidualne:

Różne miasta Ameryki, Paryż, Lyon, Sztokholm, Getynga, Liège, Ankona, i in.

43. Zatapianie, 1961
akwaforta, 47,5 × 36

*44. Czerwony ocean, 1972
serigrafia, 79,3 × 54 ?



Mitsuo Kanô

Ur. w 1933 roku w Tokio.
Mieszka w prefekturze Kanagawa.

Udział w wystawach:

I do VI Międzynarodowe Biennale Grafiki, Tokio (1957, 1960, 1962, 1964, 1966, 1968); V do VII i IX Międzynarodowe Biennale, Sao Paulo (1959, 1961, 1963, 1967); III do VIII Międzynarodowe Biennale Grafiki, Lublana (1959, 1961, 1963, 1965, 1967, 1969); Wystawa Współczesnej Grafiki Japońskiej, Filadelfia (1960); II Międzynarodowe Biennale, Paryż (1961); VI do IX Japońska Międzynarodowa Wystawa Sztuki (1961, 1963, 1965, 1967); V do VII i IX Wystawa Współczesnej Sztuki Japońskiej (1962, 1964, 1966, 1969); Wystawa – „Kierunki w sztuce współczesnej”, Kioto (1965); Międzynarodowa Wystawa Współczesnej Grafiki, Sztokholm (1965); Międzynarodowa Wystawa Grafiki, Vancouver (1967); II Międzynarodowe Biennale Grafiki, Bradford (1970).

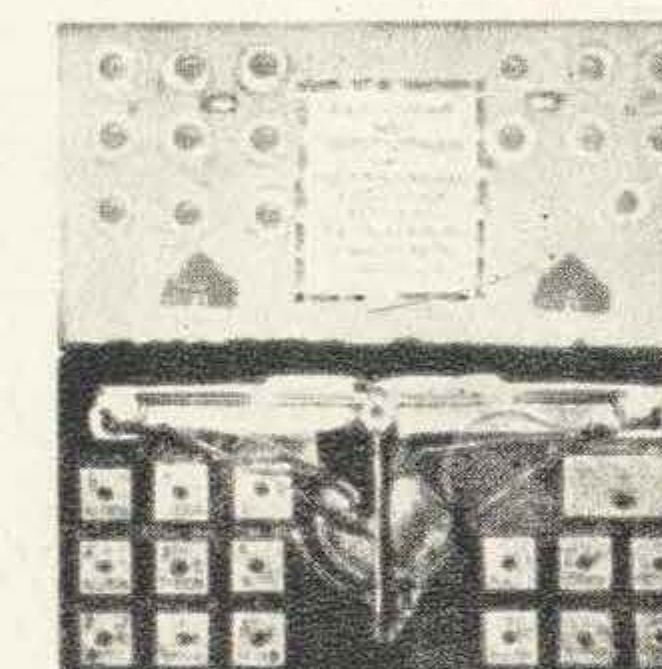
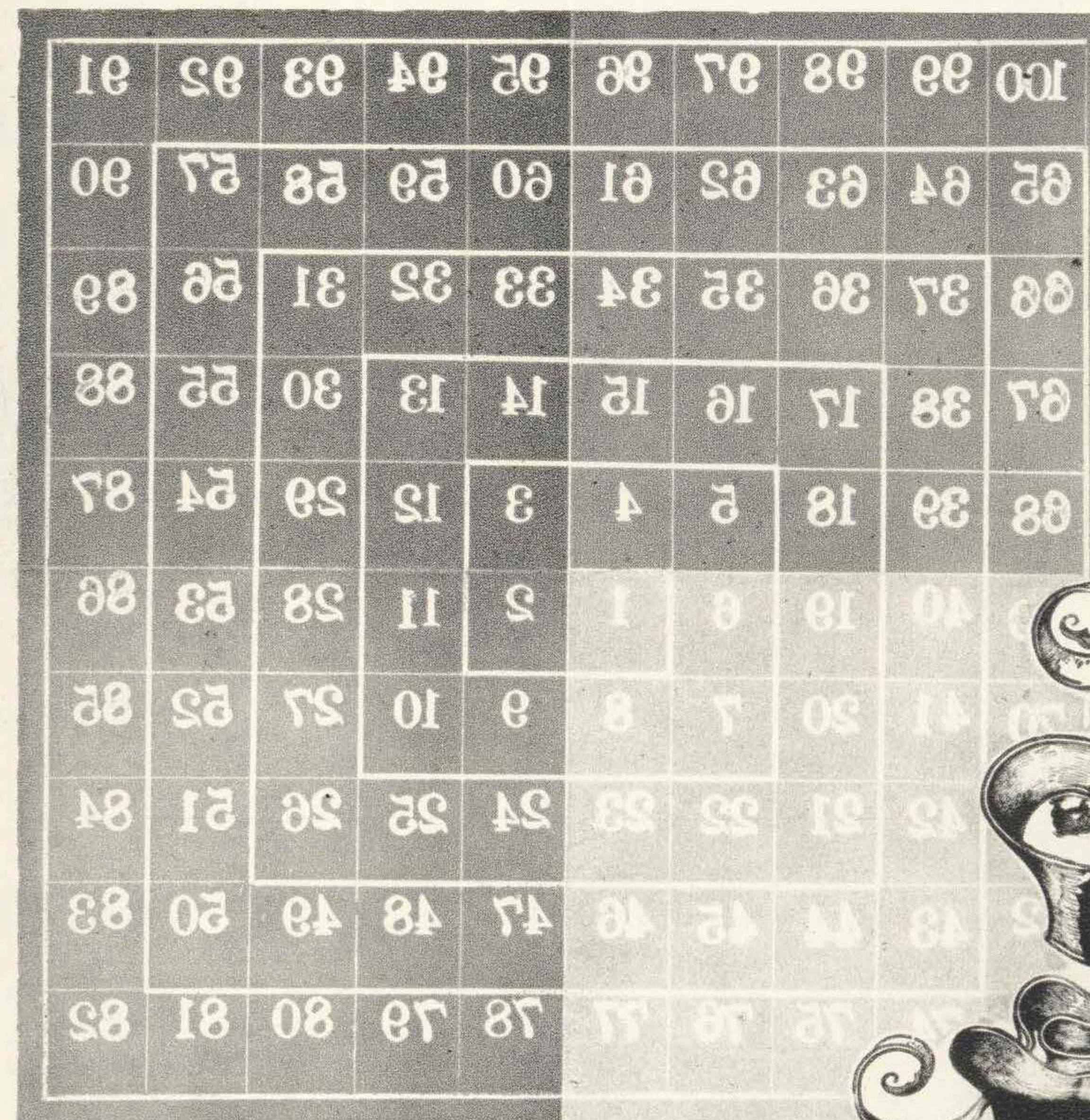
Nagrody

Nagroda Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Lublanie, III Międzynarodowe Biennale Grafiki, Lublana (1959); wyróżnienie honorowe, VI i VIII Japońska Międzynarodowa Wystawa Sztuki (1961, 1965); nagroda Narodowego Muzeum Sztuki Nowoczesnej, III Międzynarodowe Biennale Grafiki, Tokio (1962).

45. W płynnym ruchu II, 1960
akwaforta, 43,9×37

46. Gwiazda: Przezuwanie III, 1962
intaglio, 69×34,5

*47. Praca I, 1968
intaglio, 72,8×53,2



Kiyomi Katô

Ur. w 1931 roku w Tokio.

Mieszka w Tokio.

Studiował Wydział Sztuk Plastycznych Uniwersytetu Nihon; członek zrzeszenia Shunyô-Kai.

Udział w wystawach:

II, IV i V Międzynarodowe Biennale Grafiki, Tokio (1960, 1964, 1966); wystawa „Współczesne malarstwo fantastyczne”, Tokio (1971); niektóre wystawy zrzeszenia Shunyô-Kai i Stowarzyszenia Grafików Japońskich.

Wystawy indywidualne:

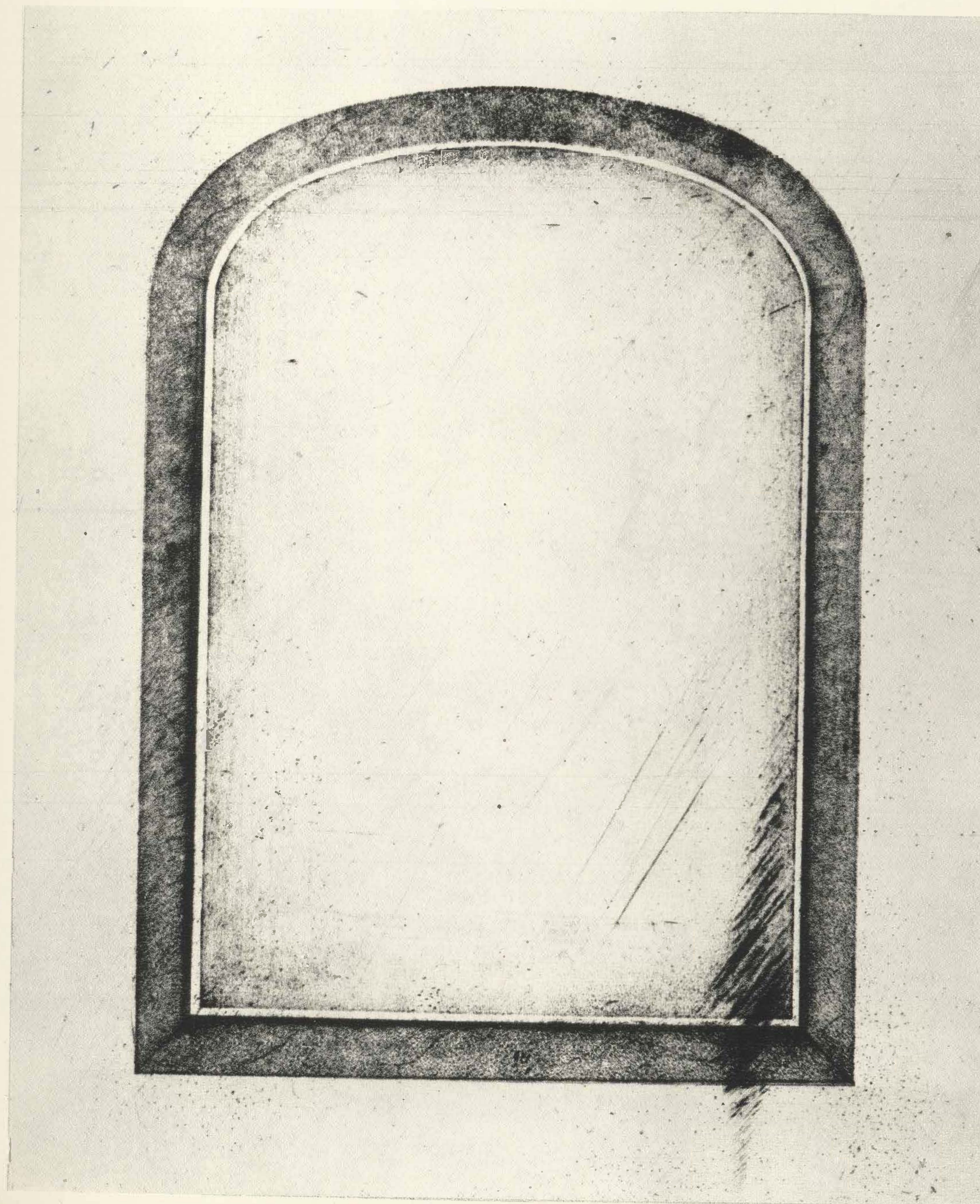
Tokio i Osaka (1969, 1971).

Nagrody:

Nagroda zrzeszenia Shunyô-Kai (1960); nagroda dla młodych artystów Stowarzyszenia Grafików Japońskich (1962).

*48. Lustro Nr 1, 1965
sucha igła, akwaforta, 41×33

49. Pomnik w wieczornym zmierzchu, 1966
sucha igła, akwaforta, 41×37



Sumio Kawakami

Ur. w 1895 roku w Jokohamie.

Mieszka w Utsunomiya.

W 1916 roku ukończył szkołę średnią i wyjechał do USA; powrócił do Japonii w 1921 roku i osiedlił się w Utsunomiya, poświęcając się grafice. Członek Stowarzyszenia Grafików Japońskich i zrzeszenia Kokuga-Kai.

Udział w wystawach:

I do V Japońska Międzynarodowa Wystawa Sztuki (1952, 1953, 1955, 1957, 1959); I do V Wystawa Współczesnej Sztuki Japońskiej (1954, 1956, 1958, 1960, 1962); I i II Międzynarodowe Biennale Grafiki, Tokio (1957, 1960); uczestniczy w corocznych wystawach Stowarzyszenia Grafików Japońskich i Kokuga-Kai; miał kilkakrotnie wystawy indywidualne w Tokio.

*50. Na sposób europejski, 1955
drzeworyt, 42×57

51. Chrześcijańscy wojownicy, 1958
drzeworyt, 44,2×58,8



Hide Kawanishi

Ur. w 1894 roku w prefekturze Hyogo, zmarł w 1965 roku.

Uczęszczał do Prefekturalnej Szkoły Handlowej w Kobe.

Udział w wystawach:

Wystawy zrzeszenia Kokuga-Kai (corocznie od 1928 do śmierci artysty); Wystawy Stowarzyszenia Grafików Japońskich (corocznie od 1923 r.); I Międzynarodowe Biennale, Sao Paulo (1951); II do V Japońska Międzynarodowa Wystawa Sztuki (1953, 1955, 1957, 1959); IV Międzynarodowa Wystawa Rysunku i Grafiki, Lugano (1956); I i II Międzynarodowe Biennale Grafiki, Tokio (1957, 1960); Wystawa Sztuki Nowoczesnej, Kobe (1961); III i IV Wystawa Współczesnej Sztuki Japońskiej (1958, 1960).

52. Balkon, 1957
drzeworyt, 63,5×47,4

*53. Dzień babiego lata, 1958
drzeworyt, 47×61,5



Kôsuke Kimura

Ur. w 1936 roku w prefekturze Osaka.
Mieszka w prefekturze Osaka.
Studiował w Miejskiej Szkole Projektowania Przemysłowego w Kioto.

Udział w wystawach:

VIII do X Wystawa-Współczesnej Sztuki Japońskiej (1968, 1969, 1971); V i VI Międzynarodowa Wystawa Młodych Artystów (1969, 1971); Wystawa „Kierunki w Sztuce Współczesnej”, Kioto (1969, 1970); II i III Międzynarodowe Biennale Grafiki, Bradford (1970, 1972); VII Międzynarodowe Biennale Grafiki, Tokio (1970); Międzynarodowa Wystawa Grafiki, Seattle (1971); VI i VII Festiwal Sztuki Japońskiej (1971, 1972); IX Międzynarodowe Biennale Grafiki, Lublana (1971); XI Międzynarodowe Biennale, Sao Paulo (1971); IV Międzynarodowe Biennale Grafiki, Kraków (1972); I Międzynarodowe Biennale Drzeworytu, Norwegia (1972); II Międzynarodowe Biennale Grafiki, Seul (1972); IX Międzynarodowe Biennale Sztuki, Mentona (1972); III Międzynarodowa Wystawa Grafiki, Florencja (1972); Wystawa Sztuki Współczesnej „Bird's Eye View”, Kioto (1972).

Wystawy indywidualne w Japonii, także i w Buenos Aires, w Jugosławii i innych krajach (1969, 1972).

Nagrody:

Nagroda, II Międzynarodowe Biennale Grafiki, Bradford (1970); Grand Prix, IX Międzynarodowe Biennale Grafiki, Lublana (1971); Grand Prix, VI Festiwal Sztuki Japońskiej (1971); Nagroda, IV Międzynarodowe Biennale Grafiki, Kraków (1972).

54. Poza czasem, 25, 1970
serigrafia, 77,8×53,5

*55. Obecna sytuacja – Układ B, 1971
serigrafia, litografia, 75,2×107,1



Tamiji Kitagawa

Ur. w 1894 roku w prefekturze Shizuoka.
Mieszka w prefekturze Aich.

Przerwał studia podjęte na Uniwersytecie Waseda w 1913 roku i wyjechał do USA. Otrzymał dyplom Art Students League (Nowy Jork) w 1921 roku. Wyjechał do Meksyku w roku 1923. Powrócił do Japonii w 1936 roku. Członek zrzeszenia Nika-Kai.

Udział w wystawach:

I, II, IV do IX Japońska Międzynarodowa Wystawa Sztuki (1952, 1953, 1957, 1959, 1961, 1963, 1965, 1967); I do V Międzynarodowe Biennale Grafiki, Tokio (1957, 1960, 1962, 1964, 1966); III do IX Wystawa Współczesnej Sztuki Japońskiej (1958, 1960, 1962, 1964, 1966, 1968, 1969); Wystawy zrzeszenia Nika-Kai od roku 1937; liczne wystawy indywidualne.

Nagrody:

Nagroda Jego Ekscelencji, VI Wystawa Współczesnej Sztuki Japońskiej (1964).

56. Smutek, 1957
litografia, 47,2×39

*57. Fioletowe kwiaty, 1960
litografia, 45,8×62,8



Tetsurô Komai

Ur. w 1920 roku w Tokio.

Mieszka w Tokio.

Ukończył studia na Akademii Sztuki w Tokio. Studiował w Paryżu w Narodowej Akademii Sztuki.

Członek Stowarzyszenia Grafików Japońskich i zrzeszenia Shunyo-Kai.

Udział w wystawach:

Wystawa Stowarzyszenia Grafików Japońskich, w różnych latach począwszy od 1948 roku; wystawy zrzeszenia Shunyo-Kai, w różnych latach od 1950. I, II i V Międzynarodowe Biennale, Sao Paulo (1951, 1953, 1959); II Międzynarodowa Wystawa Rysunku i Grafiki, Lugano (1952); II do IX Japońska Międzynarodowa Wystawa Sztuki (1953, 1955, 1957, 1959, 1961, 1963, 1965, 1967); II do X Wystawa Współczesnej Sztuki Japońskiej (1956, 1958, 1960, 1962, 1964, 1966, 1968, 1969, 1971); I, III i IV Międzynarodowe Biennale Grafiki, Lublana (1955, 1959, 1961); I do III i V Międzynarodowe Biennale, Tokio (1957, 1960, 1962, 1966):

Nagrody:

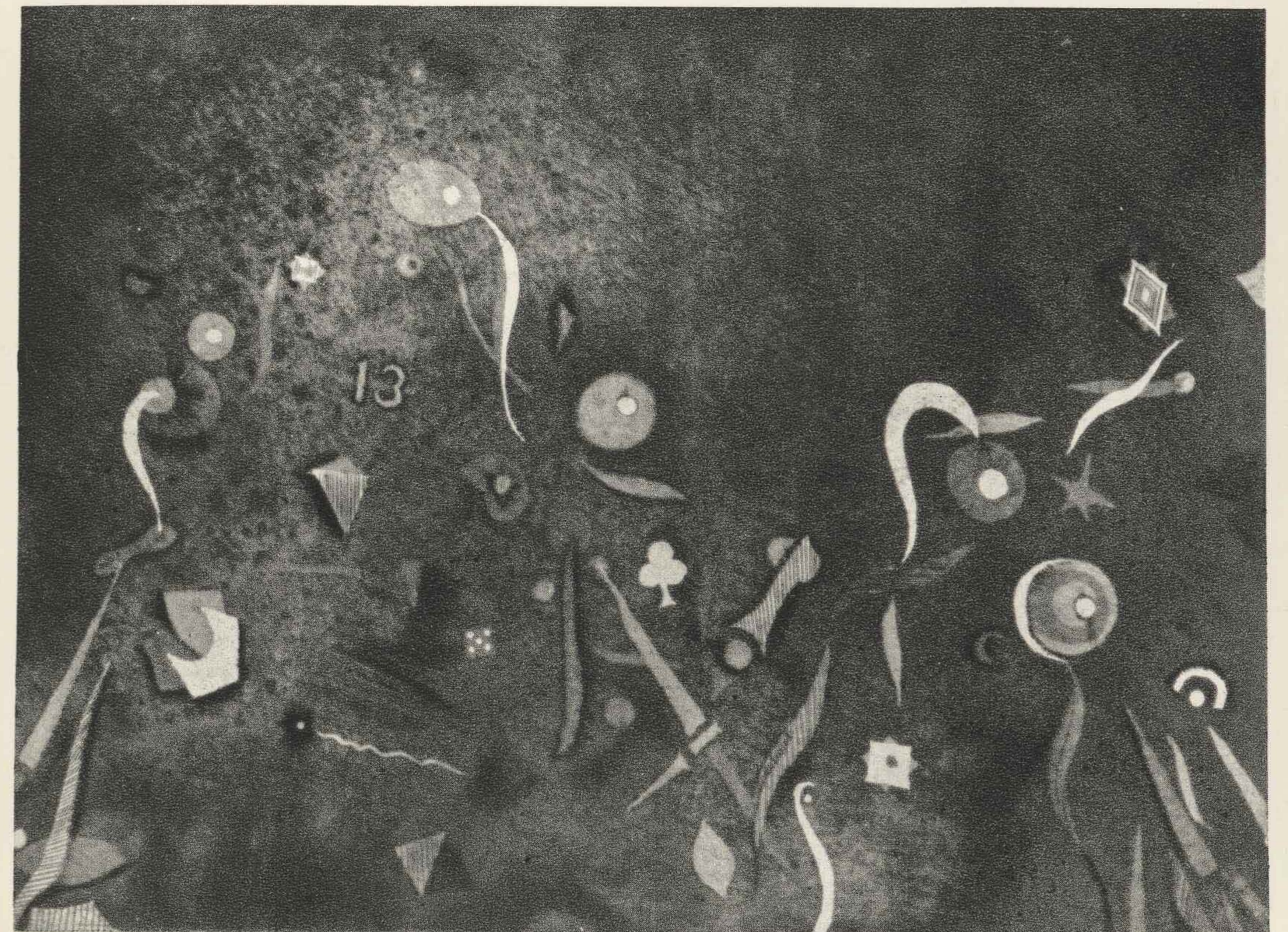
Nagroda, I Międzynarodowe Biennale, Sao Paulo (1951); nagroda, II Międzynarodowa Wystawa Rysunku i Grafiki, Lugano (1952); nagroda, III Japońska Międzynarodowa Wystawa Sztuki (1955);

*58. 13, 1959

intaglio, 27,3×37,1

59. Liście i fruwiący ptak, 1961

intaglio, 29,8×43,4



Gajin Kôsaka

Ur. w 1877 roku w Kioto, zmarł w 1953 roku.
Studiował japońskie techniki malarskie w pracowni Shunkyo Yamamoto i malarstwo olejne w Instytucie Hakuba-Kai i Instytucie Taiheiyoga-Kai. Uprawiał drzeworyt od około 1920 roku.

Udział w wystawach:

Uczestniczył od 1922 roku w wystawach Nihon Sôsku Hanga Kyôkai (Pierwsze Stowarzyszenie Grafików Japońskich). Uczestniczył w wystawie plenerowej prac ukazujących efekty trzęsienia ziemi w Kanto (1923). Członek Stowarzyszenia Grafików Japońskich od roku 1949, odtąd uczestniczył w wystawach Stowarzyszenia.

Wystawy indywidualne:

Miejska Galeria Sztuki, Los Angeles, Muzeum Cernuschi i inne galerie w Japonii (1950, 1952), „Contemporary Gallery”, Nowy Jork; wystawa retrospektywna w Narodowym Muzeum Sztuki Współczesnej, Paryż oraz w Australii, Włoszech i NRF (1956).

60. Żelazny most w pobliżu Ochanomizu, 1950
drzeworyt, 54,8×73,6

*61. Główna świątynia, 1952
drzeworyt

62. Świątynia Chion-In w Kioto, 1950
drzeworyt, 53,8×71



Akira Kurosaki

Ur. w 1937 roku w Dairen

Mieszka w Kioto.

Ukończył studia na Sekcji Rysunku Szkoły Rzemiosł Tekstylnych w Kioto, 1962.

Członek Stowarzyszenia Grafików Japońskich. Wykładowca w Szkole Rzemiosł Tekstylnych w Kioto.

Udział w wystawach:

Międzynarodowe Biennale „Xylon”, Szwajcaria (1969); Międzynarodowe Triennale Drzeworytu, Capri (Włochy), (1969 i 1972); II i III Międzynarodowe Biennale Grafiki, Bradford (1970, 1972); II Międzynarodowe Biennale Grafiki, Paryż (1970); V Międzynarodowe Triennale „Original Coloured Graphic Prints”, Grenchen (1970); III i IV Międzynarodowe Biennale Grafiki, Kraków (1970 i 1972); VII i VIII Międzynarodowe Biennale Grafiki, Tokio (1970 i 1972); II Triennale, Indie (1971); IX Międzynarodowe Biennale Grafiki, Lublana (1971); X Wystawa Współczesnej Sztuki Japońskiej (1971); III Międzynarodowa Wystawa Grafiki, Florencja (1972); II Międzynarodowe Biennale Grafiki, Seul (1972).

Nagrody:

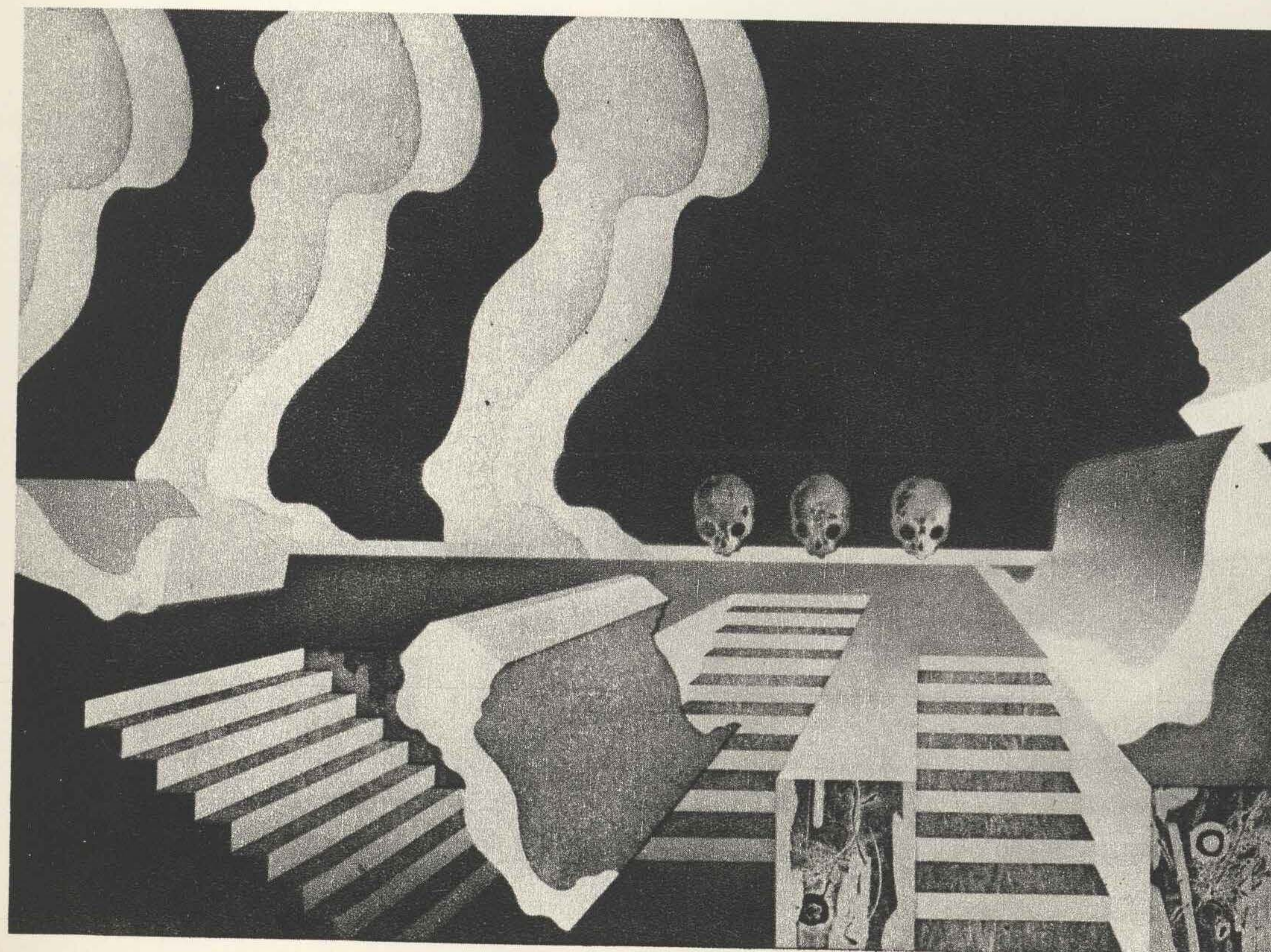
Medal i zakup Muzeum Narodowego w Warszawie, III Międzynarodowe Biennale Grafiki, Kraków (1970); nagroda Ministra Oświaty, Międzynarodowe Biennale Grafiki, Tokio (1970); złoty medal, III Międzynarodowa Wystawa Grafiki, Florencja (1972).

*63. Wielkanoc W 73, 1969

drzeworyt, 52,5×71

64. Raj utracony 7, 1972

drzeworyt, serigrafia, 82×56,2



Tokio Miyashita

Ur. w 1930 roku w Tokio.

Mieszka w Tokio.

Studiował na Uniwersytecie Meiji. Członek Stowarzyszenia Grafików Japońskich.

Udział w wystawach:

III do VI Międzynarodowe Biennale Grafiki, Tokio (1962, 1964, 1966, 1968); VI Międzynarodowe Biennale Grafiki, Lublana (1965); IX Międzynarodowe Biennale, Sao Paulo (1967); Międzynarodowa Wystawa Grafiki, Vancouver (1967); Międzynarodowa Wystawa Grafiki, Londyn (1968); X Międzynarodowa Wystawa Rysunku i Grafiki, Lugano (1968); I i II Międzynarodowe Biennale Grafiki, Bradford (1968, 1970);

Nagrody:

Nagroda Ministerstwa Oświaty, IV Międzynarodowe Biennale Grafiki w Tokio (1964).

*65. Praca A, 1964

relief akwafortowy, drzeworyt, 55,5×30,4

66. Y – 3, 1965

relief akwafortowy, drzeworyt, 42,2×28,2



Yoshitoshi Mori

Ur. w 1898 roku w Tokio.
Dyplom Szkoły Sztuk Pięknych Kawabata. Członek
Federacji Artystów Japońskich.

Udział w wystawach:

Wystawy Nihon Banga-In (1949–1965); I i V Międzynarodowe Biennale Grafiki, Tokio (1957, 1966); VI i VII Japońska Międzynarodowa Wystawa Sztuki (1961, 1963); V Wystawa Współczesnej Sztuki Japońskiej (1962); I do III Festiwal Sztuki Japońskiej (1965, 1967, 1968); I Międzynarodowa Wystawa Grafiki, Barcelona (1969).

Nagrody:

Nagroda, I Międzynarodowa Wystawa Grafiki, Barcelona (1969).

*67. Czerwony Król Deva, 1960
szablon, 110×84

68. Niebieski Król Deva, 1960
szablon, 110×84



Shikô Munakata

Ur. w 1903 roku w prefekturze Aomori.
Mieszka w Tokio.
Członek Nihon Banga-In. Otrzymał „Order za Zasługi w Dziedzinie Kultury” w 1970 roku.

Udział w wystawach:

Uczestniczył w wystawach zrzeszenia Kokuga-Kai i kilkakrotnie w wystawach Teiten, Bunten i Nitten; II Międzynarodowa Wystawa Rysunku i Grafiki, Lugano (1952); zaproszony do udziału w Salonie Majowym, Paryż (1952); I do III Międzynarodowe Biennale, Sao Paulo (1951, 1953, 1955); I do IV, VI, VII, IX Japońska Międzynarodowa Wystawa Sztuki (1952, 1953, 1955, 1957, 1961, 1963, 1967); I do IX Wystawa Współczesnej Sztuki Japońskiej (1954, 1956, 1958, 1960, 1962, 1964, 1966, 1968, 1969); I do IV Międzynarodowe Biennale Grafiki, Tokio (1957 i 1964); XXVIII Biennale, Wenecja (1956).

Wystawy indywidualne:

Nowy Jork, 1952, Wystawa w Muzeum Sztuki w Cleveland i kilku innych miastach Stanów Zjednoczonych (1960).

Nagrody:

Nagroda specjalna, II Międzynarodowa Wystawa Rysunku i Grafiki, Lugano (1952); Grand Prix, III Międzynarodowe Biennale, Sao Paulo, (1955); Grand Prix, XXVIII Biennale, Wenecja (1956).

*69. Góra Osore, 1963
drzeworyt, 64,5×86,2

70. Trzy wizerunki Buddy
drzeworyt, 35,8×25,7×3



Masanari Murai

Ur. w 1905 roku w prefekturze Gifu.

Mieszka w Tokio.

Studia artystyczne w Bunka Gakuin. Członek Stowarzyszenia Artystów Nowoczesnych.

Udział w wystawach:

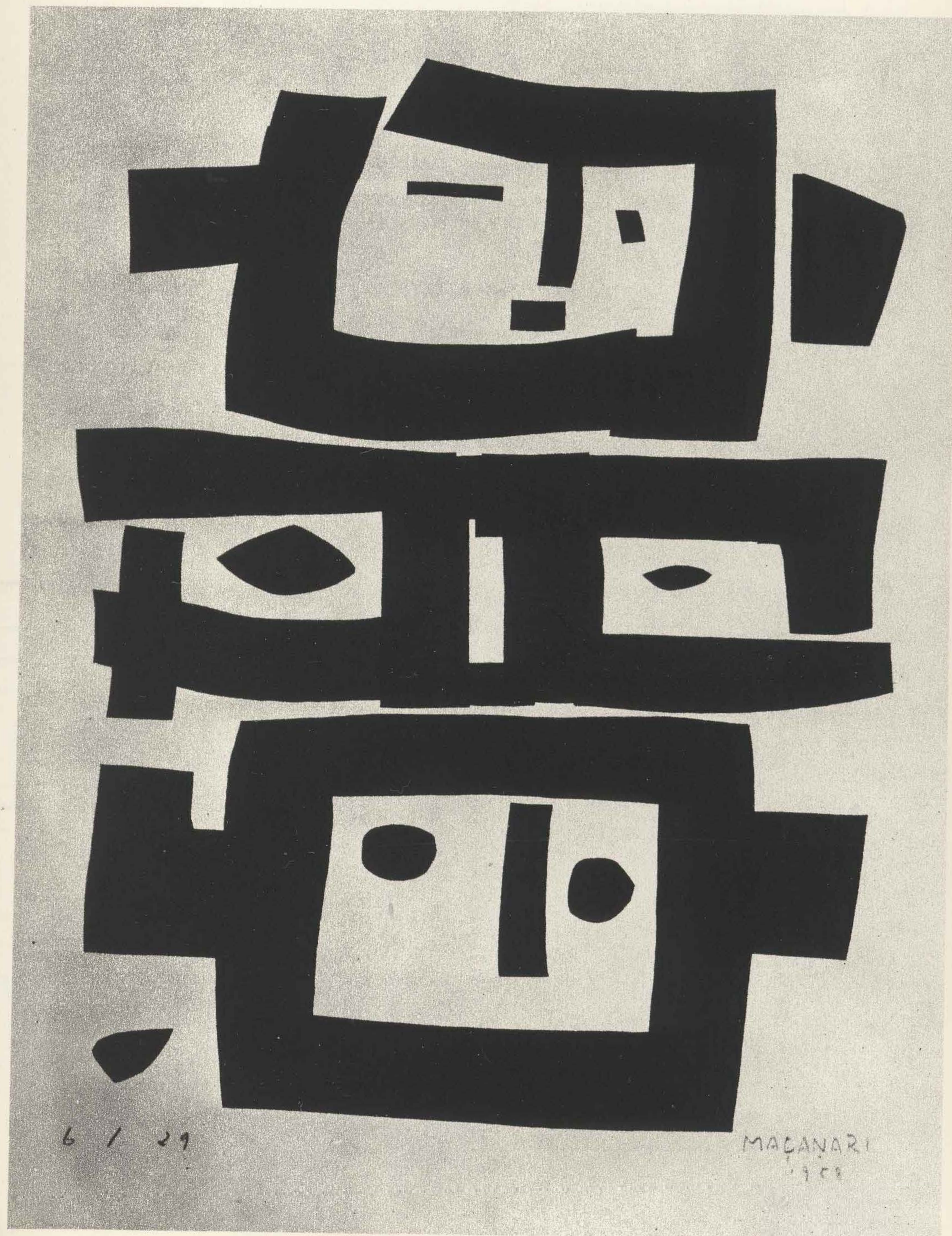
I Międzynarodowe Biennale, Sao Paulo (1951); Międzynarodowa Wystawa, Pittsburgh (1953), Międzynarodowa Wystawa, Indie (1954); I do IX Japońska Międzynarodowa Wystawa Sztuki (1952, 1953, 1955, 1957, 1959, 1961, 1963, 1965, 1967); V Wystawa Współczesnej Sztuki Japońskiej (1962); III do VI Międzynarodowe Biennale Grafiki, Tokio (1962, 1968); V i VI Międzynarodowe Biennale Grafiki, Lublana (1963, 1965); IX Międzynarodowa Wystawa Rysunku i Grafiki, Lugano (1966); I Międzynarodowe Biennale Grafiki, Kraków (1966); IX Międzynarodowe Biennale, Sao Paulo (1967).

Nagrody:

Nagroda, III Japońska Międzynarodowa Wystawa Sztuki (1955); Grand Prix, V Wystawa Współczesnej Sztuki Japońskiej (1962); nagroda Ministra Oświaty, III Międzynarodowe Biennale Grafiki, Tokio (1962).

71. Śpiewając, 1956
litografia, 58,9×42,1

*72. Trzy twarze, 1958
litografia, 62×47



Kazumasa Nagai

Ur. w 1929 roku w prefekturze Osaka.

Mieszka w Tokio.

Przerwał studia podjęte na Wydziale Rzeźby Narodowego Uniwersytetu Sztuk Plastycznych i Muzyki w Tokio. Członek „Art Directors Club” w Tokio.

Udział w wystawach:

III Documenta, Kassel (1964); I, II i IV Międzynarodowe Biennale Plakatu, Warszawa (1966, 1968, 1972); VI Międzynarodowe Biennale Grafiki, Tokio (1968); VIII i IX Międzynarodowe Biennale Grafiki, Lublana (1969, 1971); IV i VII Festiwal Sztuki Japońskiej (1969, 1972); Wystawa „Kierunki w Sztuce Współczesnej”, Kioto, (1969); I Międzynarodowe Biennale Grafiki, Seul (1970); II i III Międzynarodowe Biennale Grafiki, Bradford (1970 i 1972); XI Międzynarodowe Biennale, Sao Paulo (1971); II Triennale, Indie (1971); X Wystawa Współczesnej Sztuki Japońskiej (1971); Wystawa Współczesnej Sztuki „Bird's Eye View”, Kioto (1972).

Nagrody:

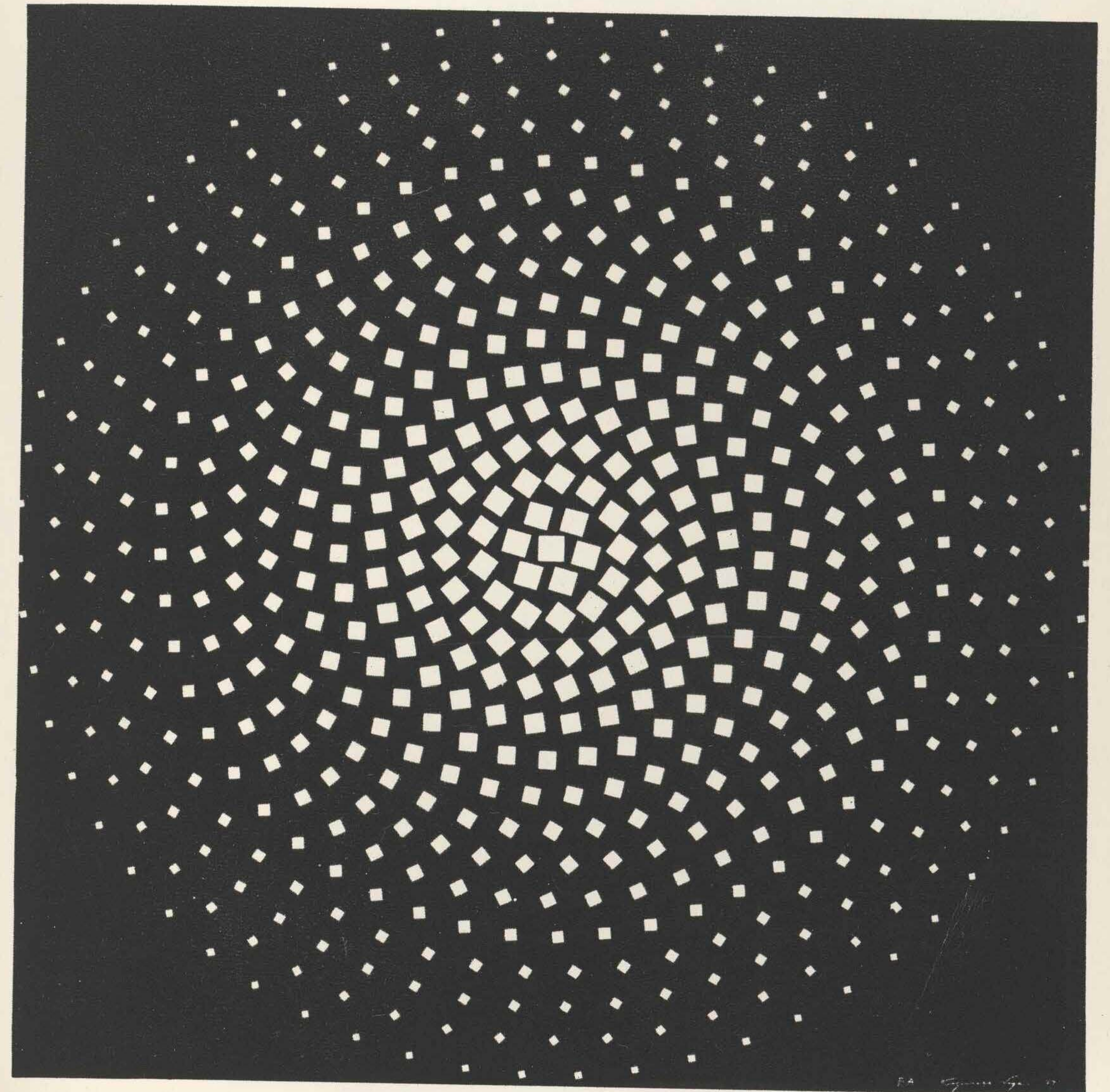
Złoty medal, I Międzynarodowe Biennale Plakatu, Warszawa (1966); srebrny medal, II Międzynarodowe Biennale Plakatu, Warszawa (1968); nagroda specjalna, IV Międzynarodowe Biennale Plakatu, Warszawa (1972); nagroda Narodowego Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Tokio, VI Międzynarodowe Biennale Grafiki, Tokio (1969).

*73. Praca 2, 1967
serigrafia, 89,4×88

74. Praca 3, 1967
serigrafia, 87×87,5

75. Praca A, 1968
relief drukowany, 47,8×37,6

76. Praca B, 1968
relief drukowany, 37,5×47,8



Tetsuya Noda

Ur. w 1940 roku w prefekturze Kumamoto.

Mieszka w Tokio.

Ukończył Narodowy Uniwersytet Sztuk Plastycznych i Muzyki w Tokio.

Udział w wystawach:

VII do X Wystawa Współczesnej Sztuki Japońskiej (1966, 1968, 1969, 1971); wystawy Stowarzyszenia Grafików Japońskich (1967 i 1969); VI i VII Międzynarodowe Biennale Grafiki, Tokio (1968 i 1970); wystawa „Kierunki w Sztuce Współczesnej”, Kioto (1968); VIII i IX Międzynarodowe Biennale Grafiki, Lublana (1969 i 1971); III i IV Międzynarodowe Biennale Grafiki, Kraków (1970 i 1972); Międzynarodowe Triennale „Original Coloured Graphic Prints”, Grenchen (1970); II i III Międzynarodowe Biennale Grafiki, Paryż (1970 i 1972); II Międzynarodowe Biennale Grafiki, Bradford (1970); I i II Międzynarodowe Biennale Grafiki, Seul (1970 i 1972); XI Międzynarodowe Biennale, Sao Paulo (1971); III Międzynarodowa Wystawa Grafiki, Florencja (1972).

Nagrody:

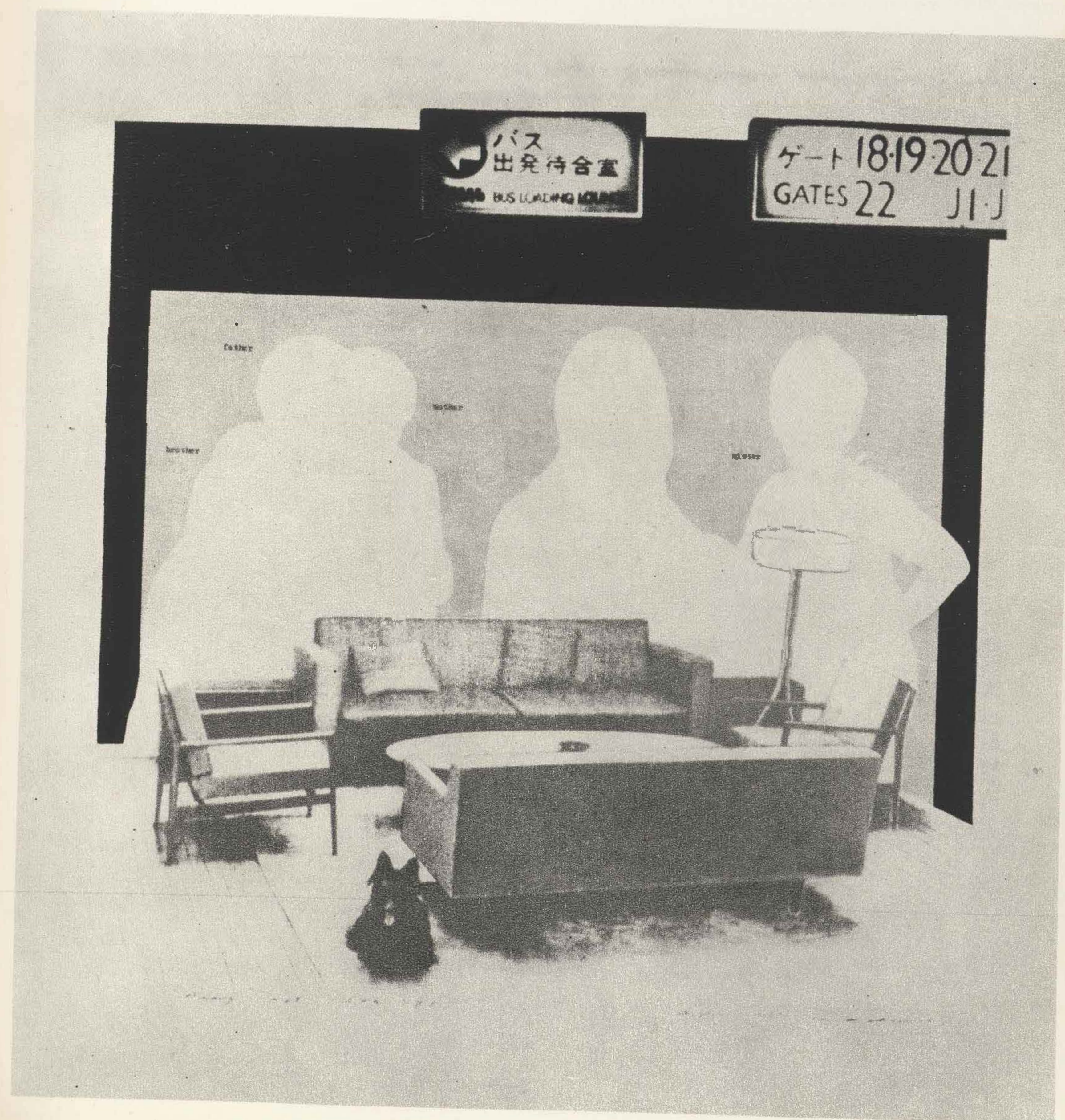
Grand Prix, VI Międzynarodowe Biennale Grafiki, Tokio, (1968); II Nagroda i zakup Muzeum Narodowego w Warszawie, III Międzynarodowe Biennale Grafiki, Kraków (1970);

77. Dziennik: 8 maja 1970 roku w Nowym Jorku (a), 1970

serigrafia, drzeworyt, 60×77

*78. Dziennik: 16 października 1971, 1971

serigrafia, drzeworyt, 47,3×48,2



Hiroshi Nomura

Ur. w 1923 roku w prefekturze Aichi.
Mieszka w prefekturze Kanagawa.
Ukończył Wydział Malarstwa Sztalugowego w Cesarskiej Szkole Artystycznej. Pracował jako dziennikarz w latach 1947–1962.

Udział w wystawach:

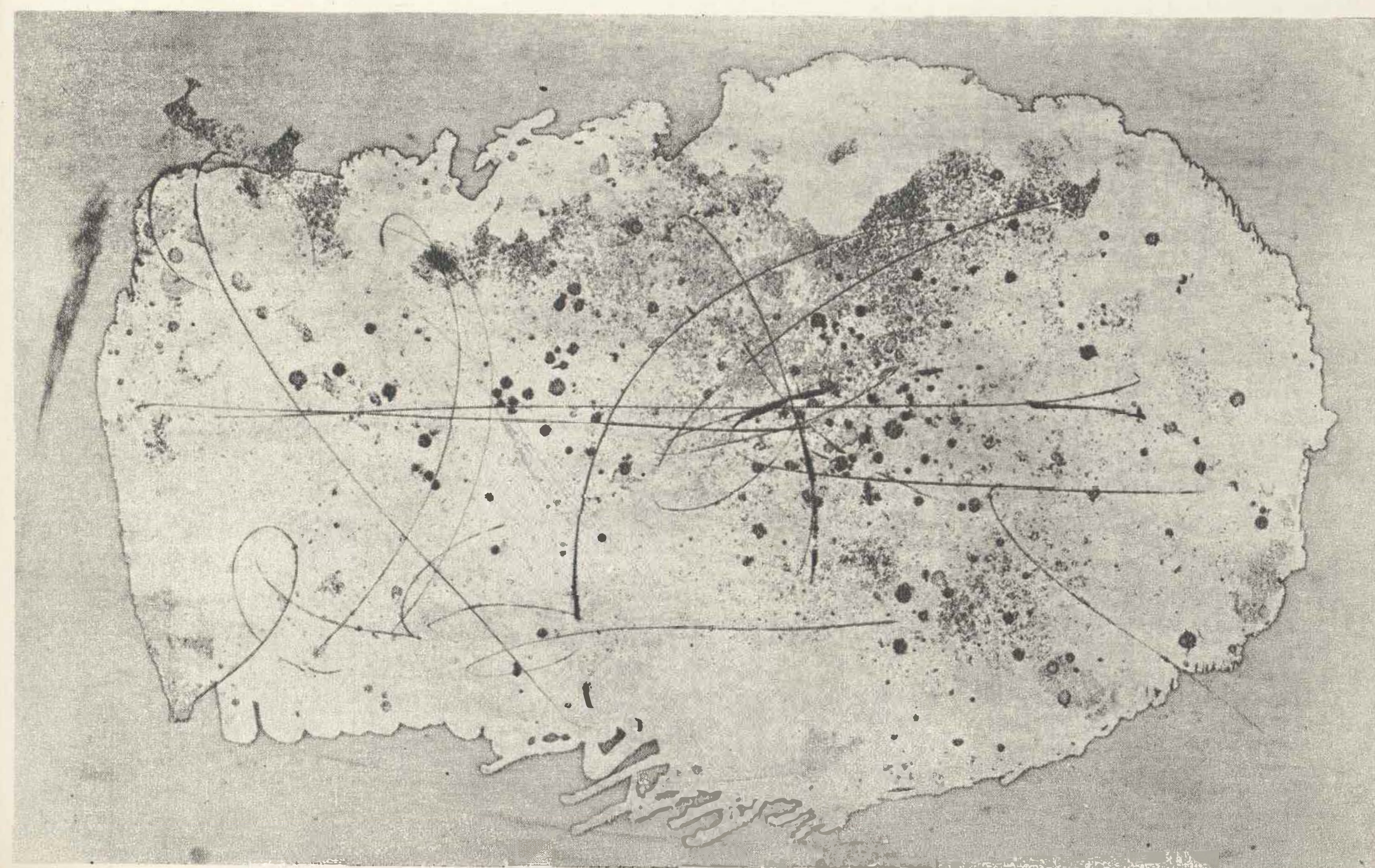
III do V Międzynarodowe Biennale Grafiki, Tokio (1962, 1964, 1966); Międzynarodowa Wystawa Grafiki „Northwest” (1963); V i VI Międzynarodowe Biennale Grafiki, Lublana (1963, 1965); IX Międzynarodowa Wystawa ~~Rysunku~~ i Grafiki, Lugano (1966); IX Japońska Międzynarodowa Wystawa Sztuki (1967); liczne wystawy indywidualne w Japonii.

Nagrody:

Nagroda młodych, Wystawa Stowarzyszenia Grafików Japońskich (1960); nagroda Yamamoto, Wystawa Stowarzyszenia Grafików Japońskich (1961).

*79. Przestrzeń – X, 1962
akwatinta, 37,2×59,7

80. Wolny – I, 1962
sucha igła, akwaforta, mezzotinta, 52×37,2



Tadashige Ono

Ur. w 1909 roku w Tokio.

Studiował w Instytucie Badań nad Malarstwem, Hongo i na Uniwersytecie Hosei. Wykładowca na Narodowym Uniwersytecie Sztuk Plastycznych i Muzyki.

Członek Stowarzyszenia Artystów Japońskich.

Udział w wystawach:

Wiele grupowych wystaw w Japonii od roku 1925. I do IV i VI Międzynarodowe Biennale Grafiki, Tokio (1957, 1960, 1962, 1964, 1968);

81. Ryzowe pola, 1959
drzeworyt, 29,4×44

*82. Ptaki, 1960
drzeworyt, 34,3×48,5



Gaku Onoki

Ur. w 1924 roku w Tokio.
Mieszka w Tokio.
Członek „Art Club”.

Udział w wystawach:

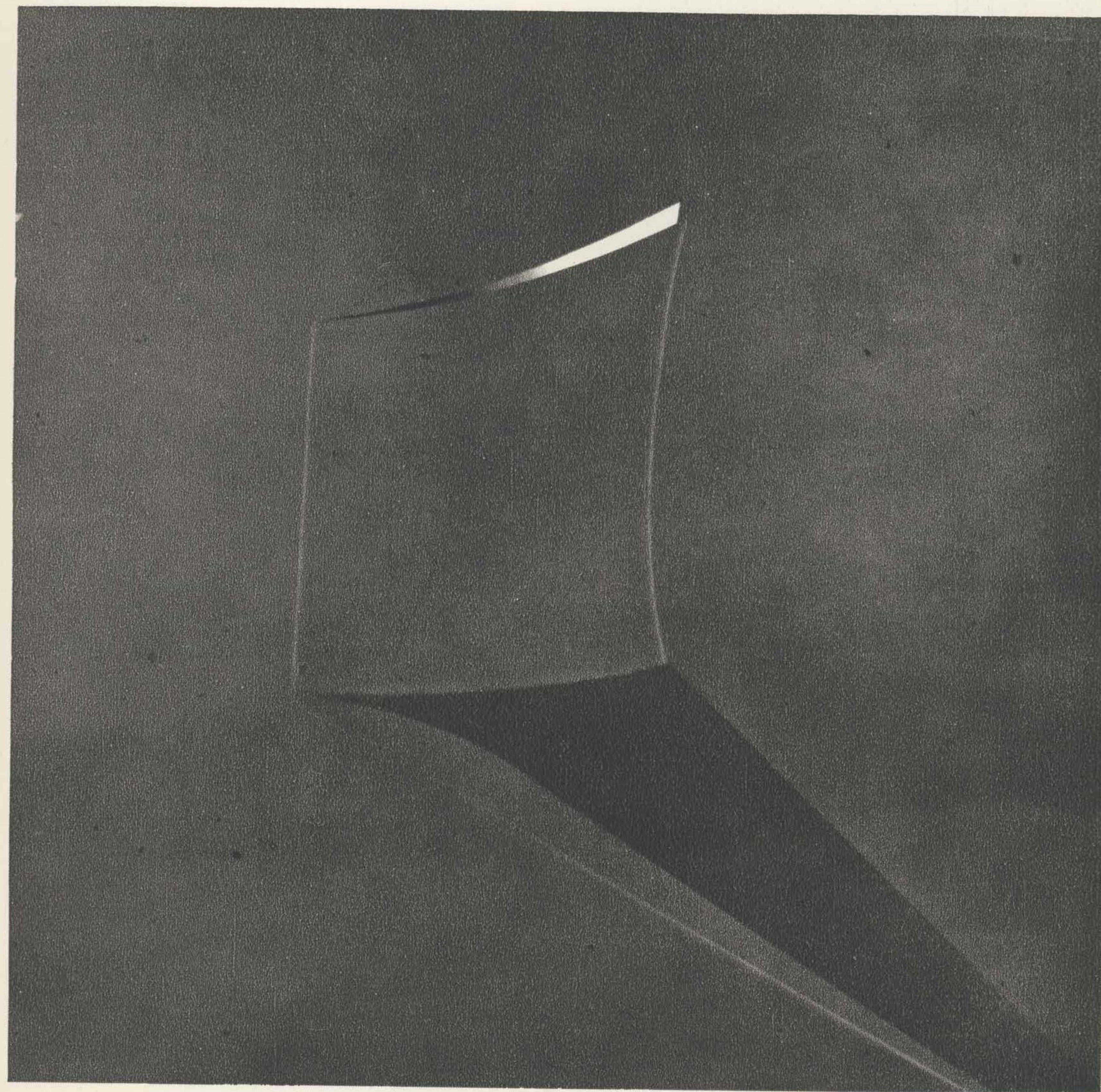
Wystawa Stowarzyszenia Wolnych Artystów (1953–1961); VI Wystawa Współczesnej Sztuki Japońskiej (1964); VI Międzynarodowe Biennale Grafiki, Tokio (1968); VIII Międzynarodowe Biennale Grafiki, Lublana (1969); Wystawa Współczesnej Grafiki Japońskiej, Bruksela (1971) i Bombaj (1972). Liczne indywidualne wystawy w Tokio od 1956 roku.

Nagrody:

Nagrody na wystawach Stowarzyszenia Wolnych Artystów (1956, 1957); nagroda, VIII Międzynarodowe Biennale Grafiki, Lublana (1969).

83. Pejzaż (punkt) – A, 1969
drzeworyt, serigrafia, 60×60

*84. Pejzaż S.H.I., 1971
drzeworyt, serigrafia, 59×59



Kiyoshi Saitô

Ur. w 1907 roku w prefekturze Fukushima.
Mieszka w prefekturze Kanagawa.
Członek Stowarzyszenia Kokuga-Kai i Federacji Artystów Japońskich.

Udział w wystawach:

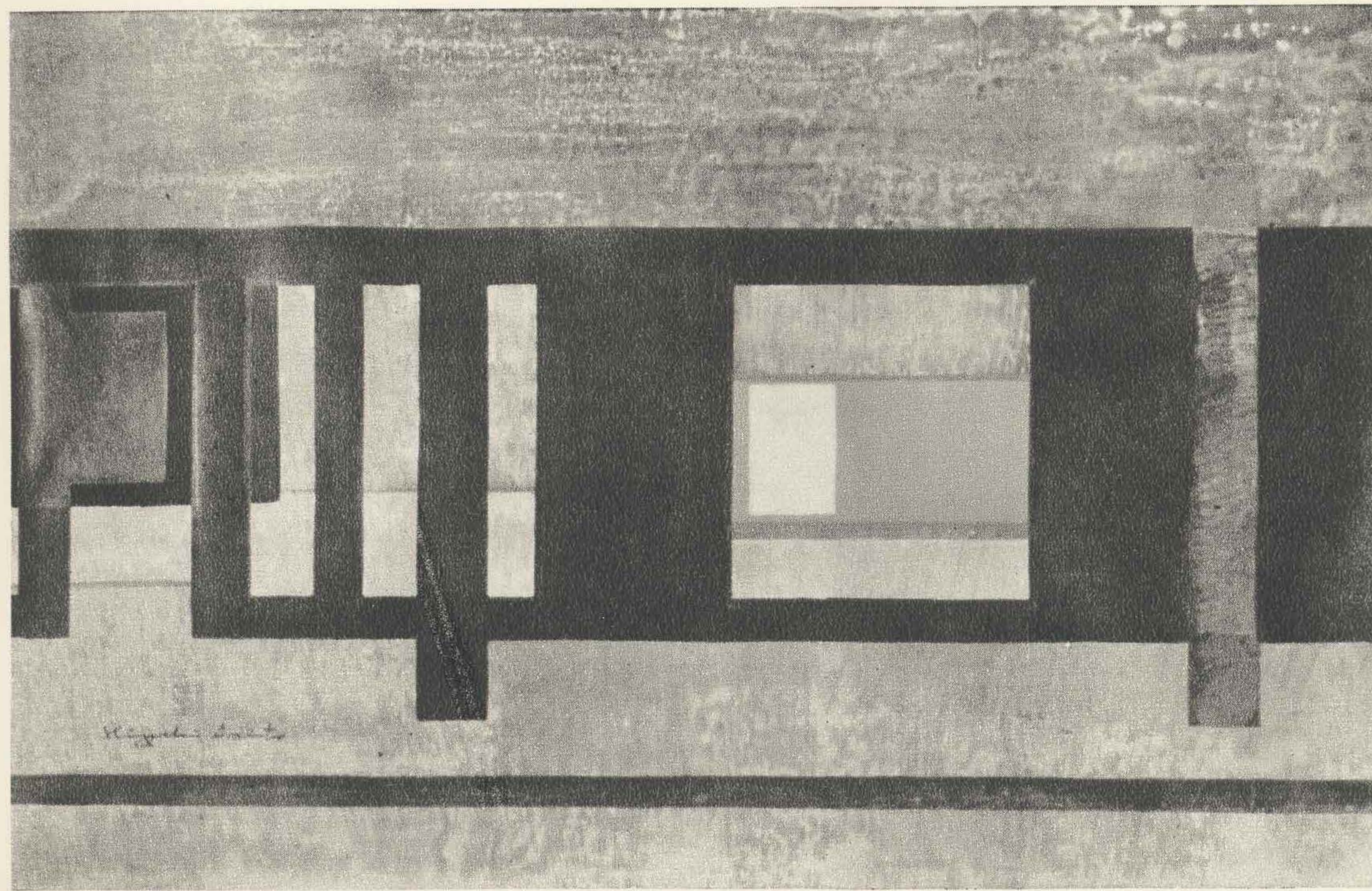
Liczne wystawy Kokuga-Kai i Stowarzyszenia Grafików Japońskich. I, II i IV Międzynarodowe Biennale, Sao Paulo (1951, 1953, 1967); I i III do VI Wystawa Współczesnej Sztuki Japońskiej (1954, 1958, 1960, 1962, 1964); I Międzynarodowe Biennale Grafiki, Tokio (1957); I do VII Japońska Międzynarodowa Wystawa Sztuki (1952, 1953, 1955, 1957, 1959, 1961, 1963); wystawa indywidualna w USA (1956).

Nagrody:

Nagroda, II Międzynarodowe Biennale, Sao Paulo (1953).

85. Uporczywe spojrzenie (Kwiat), 1951
drzeworyt, 60,7×42,5

*86. Brama, 1955
drzeworyt, 53×82,4



Kihei Sasajima

Ur. w 1906 roku w prefekturze Tochigi.
Mieszka w Tokio.
Ukończył Seminarium Nauczycielskie Aoyama. Studiował w pracowni Shiko Munakata. Członek zrzeszenia Kokuga-Kai.

Udział w wystawach:

I Wystawa Stowarzyszenia Grafików Japońskich (1938); wystawy Kokuga-Kai od 1940 roku. Założyciel Nihon Banka-in (1952); I do V Międzynarodowe Biennale Grafiki, Tokio (1957, 1960, 1962, 1964, 1966); IV Międzynarodowa Wystawa „Xylon” (1966); IX Międzynarodowe Biennale, Sao Paulo (1967); wystawy indywidualne od roku 1954 corocznie.

*87. Stara pagoda C, 1960
drzeworyt, 51,7×49,8

88. Diament Yaksha, 1962
drzeworyt, 62,7×47,2



Naobumi Seimiya

Ur. w 1917 roku w Tokio.

Mieszka w Tokio.

Ukończył Akademię Sztuki w Tokio. Członek zrzeszenia Shunyo-Kai.

Udział w wystawach:

III Międzynarodowe Biennale Grafiki, Tokio (1962);
VII Wystawa Współczesnej Sztuki Japońskiej (1966);
IX Japońska Międzynarodowa Wystawa Sztuki
(1967); wystawy Shunyo-Kai od 1954 roku. Liczne
wystawy indywidualne w Tokio.

*89. Motyle, 1963–64
drzeworyt, 25,8×23

90. Rzecz, która przemija, 1963
drzeworyt, 27,1×20,1



Jun'ichiro Sekino

Ur. w 1914 roku w Aomori.

Mieszka w Tokio.

Członek Zarządu Federacji Artystów Japońskich.
Założyciel Japońskiego Towarzystwa Graficznego
w 1940 roku.

Udział w wystawach:

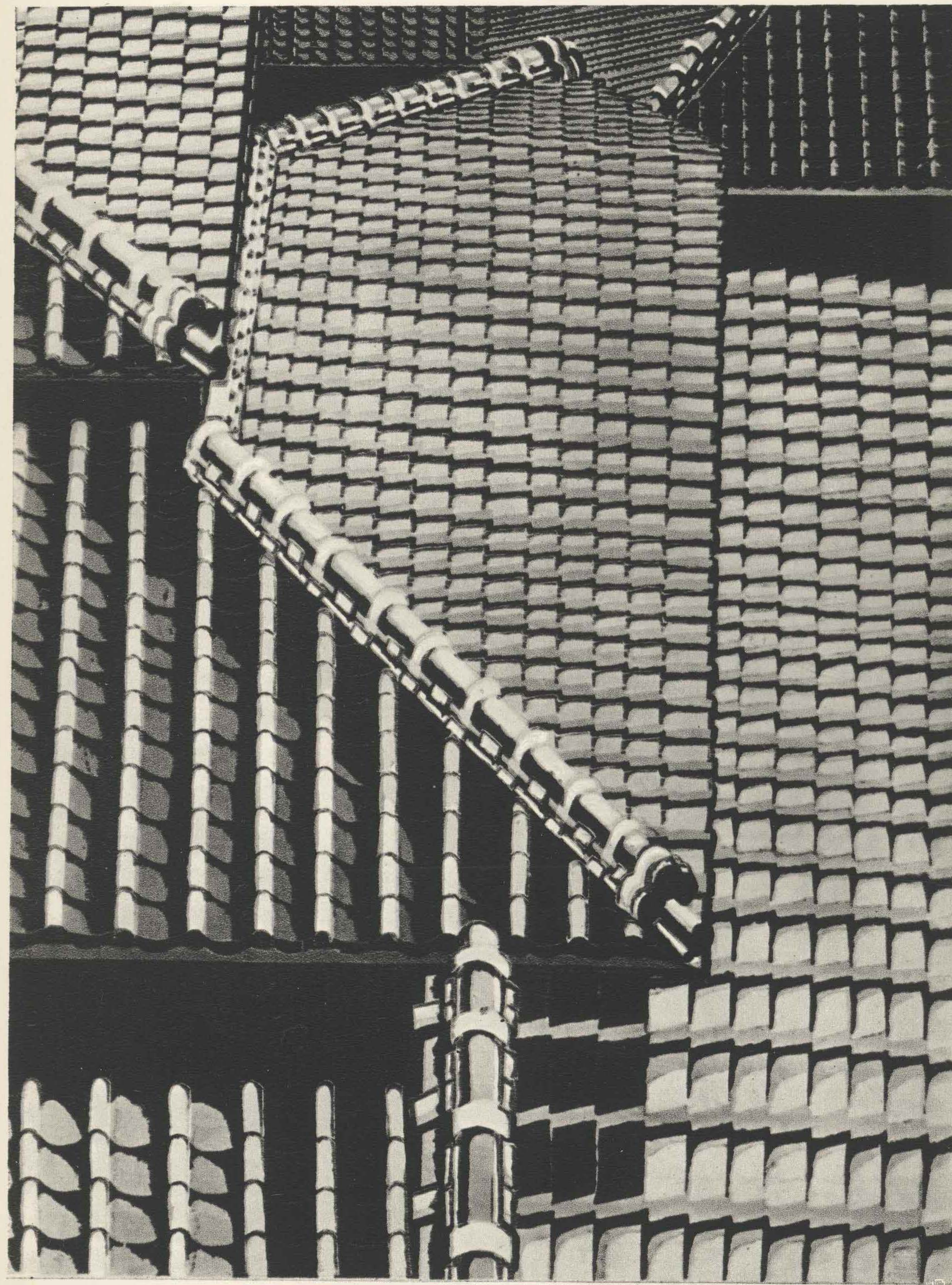
II Międzynarodowe Biennale, Sao Paulo (1953);
III Międzynarodowa Wystawa Rysunku i Grafiki,
Lugano (1954); I do IV Międzynarodowe Biennale
Grafiki, Lublana (1955, 1957, 1959, 1961); I do
IV Międzynarodowe Biennale Grafiki, Tokio (1957,
1960, 1962, 1964); XXXI Międzynarodowa Wystawa
Grafiki „Northwest” (1960); III Festiwal Sztuki
Japońskiej (1958); wystawy indywidualne w To-
kio i za granicą od 1953 roku.

Nagrody:

Nagroda, XXXI Międzynarodowa Wystawa Grafiki
„Northwest” (1960); nagroda specjalna, IV Mię-
dzynarodowe Biennale Grafiki, Lublana (1961).

*91. Dachy, 1957
drzeworyt, 59,5×42,6

92. Nowy Jork i cmentarz, 1959
drzeworyt, 32,2×50,3



Makoto Ueno

Ur. w 1909 roku w prefekturze Nagano.

Mieszka w prefekturze Chiba.

Przerwał studia podjęte na Akademii Sztuki w Tokio.

Członek Stowarzyszenia Grafików Japońskich, zrzeszenia Ukiyo-e i Stowarzyszenia Artystów Japońskich.

Udział w wystawach:

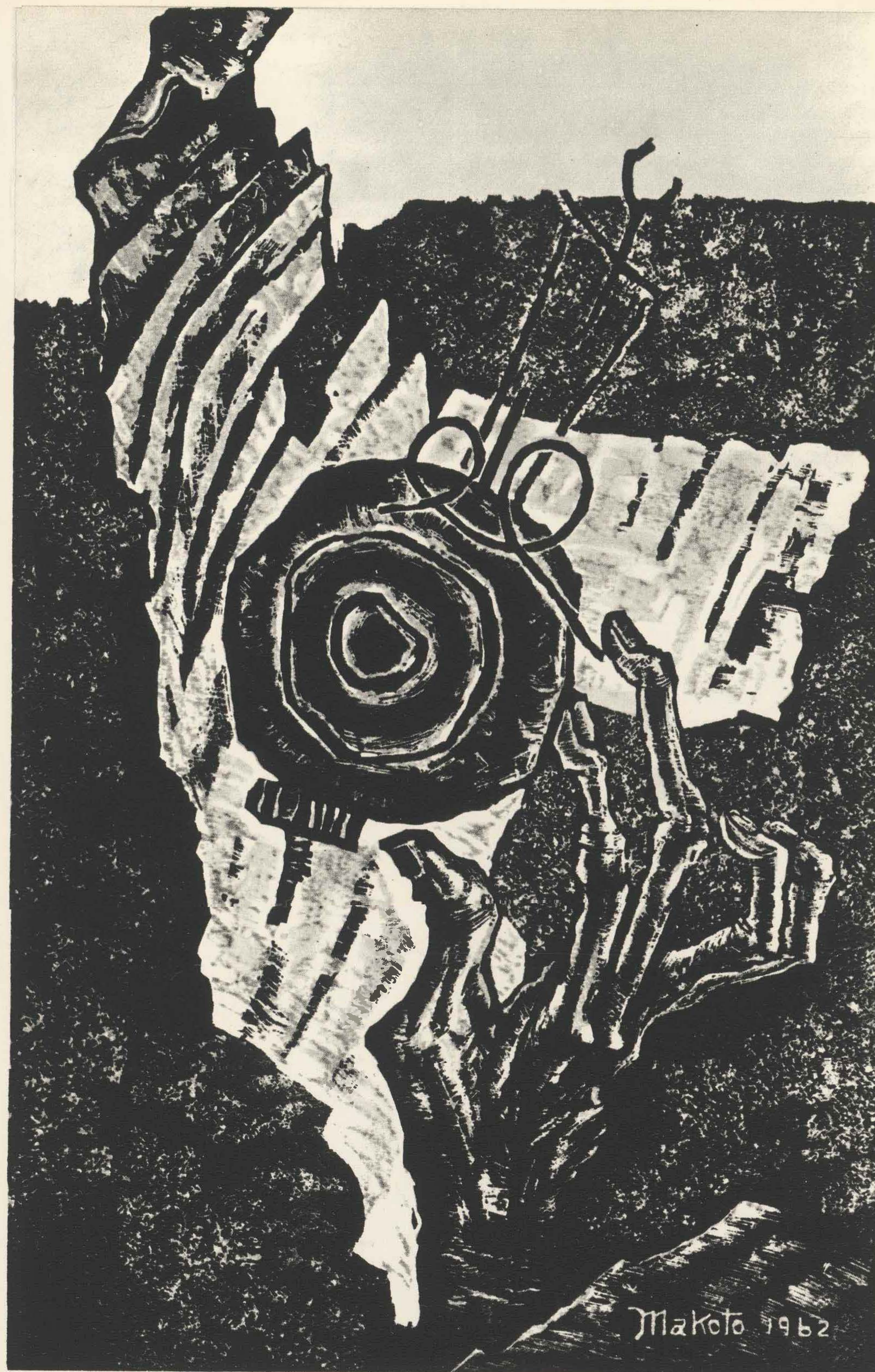
Wystawy zrzeszenia Kokuga-Kai (1936–44); Japońskie Wystawy Niezależnych (1948–68); wystawa Stowarzyszenia Grafików Japońskich (1954); I do IV i VI Międzynarodowe Biennale Grafiki, Tokio (1957, 1960, 1962, 1964, 1968); Wystawa Współczesnej Grafiki Japońskiej, Stany Zjednoczone, Polska i Jugosławia (1957); Hiszpania i Meksyk (1959); ZSRR i Polska (1959); Filipiny, Bułgaria i Izrael (1962); Szwajcaria (1967); Międzynarodowa Wystawa Grafiki „67”, NRD (1967).

Nagrody:

Złoty medal, Międzynarodowa Wystawa Grafiki, Lipsk (1959); nagroda specjalna, Międzynarodowa Wystawa Grafiki „67”, NRD (1967).

93. Sowa (B), 1961
drzeworyt, 44×59

*94. Na ruinach Nagasaki – Wahadło, 1962
drzeworyt, 42,8×28



Hodaka Yoshida

Ur. w 1926 roku w Tokio.

Mieszka w Tokio.

Ukończył Średnią Szkołę Nr 1 w Tokio.

Członek Stowarzyszenia Grafików Japońskich i członek „Art Club”.

Udział w wystawach:

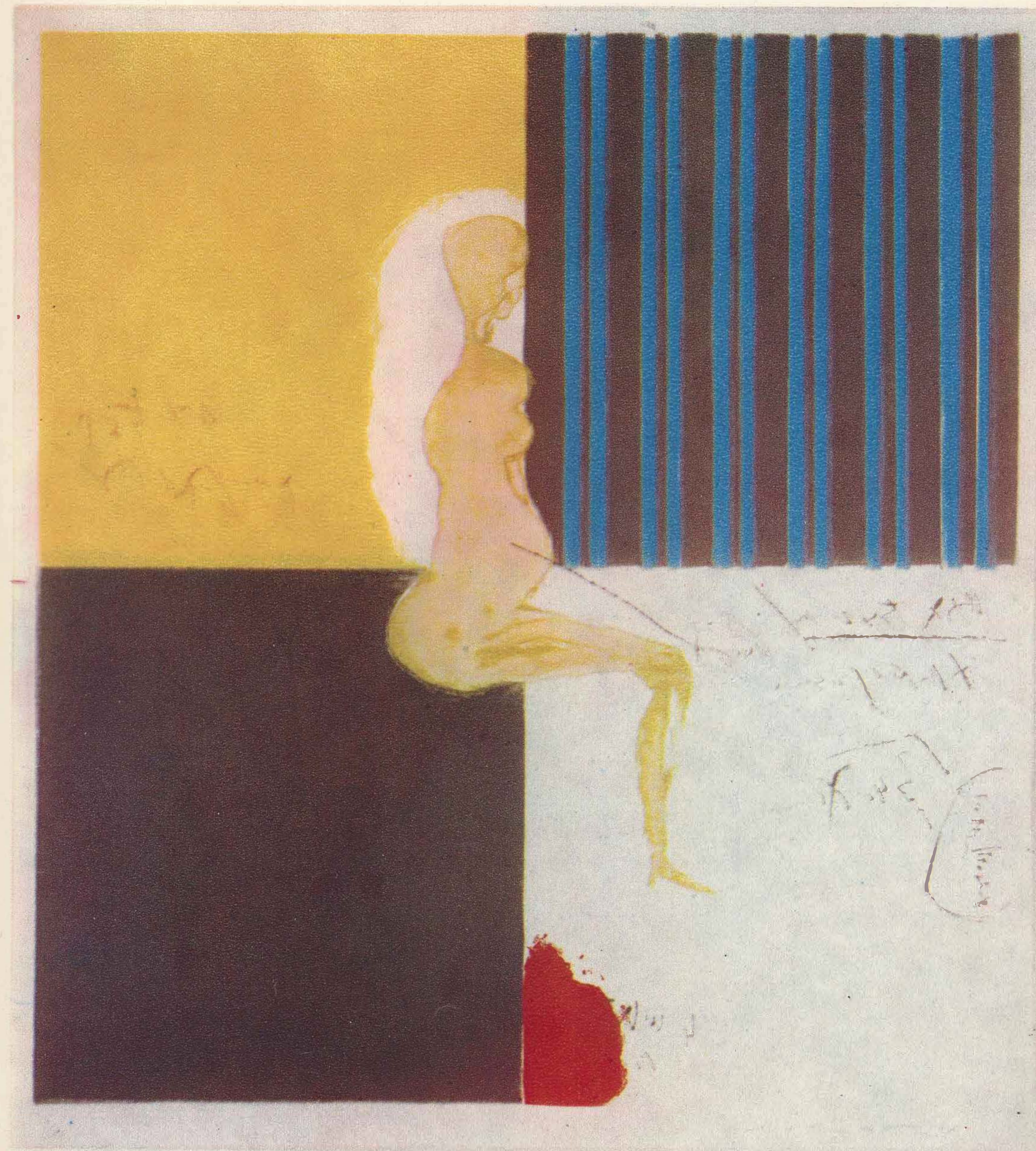
IV do VI Wystawa Współczesnej Sztuki Japońskiej (1960, 1962, 1964); II Międzynarodowe Biennale, Paryż (1961); VI do VII Japońska Międzynarodowa Wystawa Sztuki (1961, 1963); VII Międzynarodowa Wystawa Rysunku i Grafiki, Lugano (1962); V Międzynarodowe Biennale Grafiki, Lublana (1963); Międzynarodowa Wystawa „Xylon” (1965); V Międzynarodowe Biennale Grafiki, Tokio (1966); IX Międzynarodowe Biennale, Sao Paulo (1967); II Międzynarodowe Biennale Grafiki, Seul (1972); wystawy indywidualne w Tokio, Mediolanie, Los Angeles i innych miastach.

Nagrody:

Nagroda, VII Międzynarodowa Wystawa Rysunku i Grafiki, Lugano (1962); nagroda, Międzynarodowe Biennale Grafiki, Seul (1962).

95. Kalendarz, 1966
drzeworyt, 49×36

*96. Mit brzegu jeziora, 1970
drzeworyt, 55,8×41



Katsuro Yoshida

Ur. w 1943 roku w prefekturze Saitama.
Mieszka w prefekturze Kanagawa.
Ukończył Liceum Plastyczne w Tama.

Udział w wystawach:

VIII do X Wystawa Współczesnej Sztuki Japońskiej (1968, 1971); Wystawa „Kierunki we Współczesnej Sztuce”, Kioto (1969, 1970); I i II Międzynarodowe Biennale, Seul (1970, 1972); VII Międzynarodowe Biennale Grafiki, Tokio (1970); IX Międzynarodowe Biennale Grafiki, Lublana (1971); VII Międzynarodowe Biennale, Paryż (1971); IV Międzynarodowe Biennale Grafiki, Kraków (1972).

Nagrody:

Międzynarodowe Grand Prix, I Międzynarodowe Biennial Grafiki, Seul (1970).

97. Praca „14”, 1971
serigrafia, 38,5×43

*98 Praca „27”
serigrafia, 31×37



Masaji Yoshida

Ur. w 1917 roku w prefekturze Wakayama, zmarł w 1971 roku.

Studiował w Akademii Sztuki w Tokio.

Udział w wystawach:

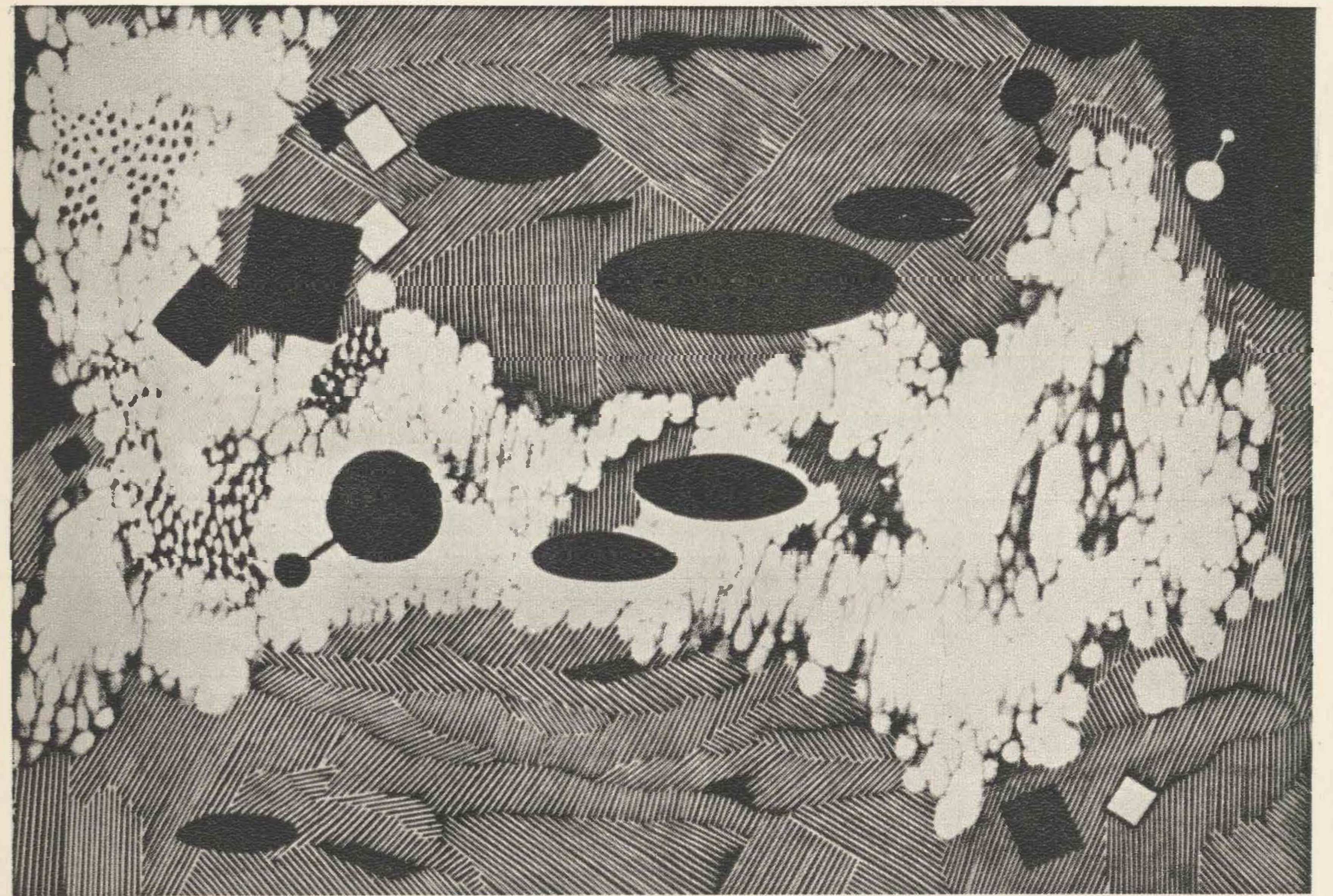
IV Międzynarodowa Wystawa Rysunku i Grafiki, Lugano (1956); I do VI Międzynarodowe Biennale Grafiki, Tokio (1957, 1960, 1962, 1964, 1966, 1968); II do VI Międzynarodowe Biennale Grafiki, Lublana (1957, 1959, 1961, 1963, 1965); IV, VIII i IX Międzynarodowe Biennale, Sao Paulo (1957, 1965, 1967); IV do VIII Wystawa Współczesnej Sztuki Japońskiej (1960, 1962, 1964, 1966, 1968); VI do IX Japońska Międzynarodowa Wystawa Sztuki (1961, 1963, 1965, 1967); Międzynarodowa Wystawa Grafiki, Seattle (1965); Międzynarodowa Wystawa Grafiki, Vancouver (1967); Międzynarodowa Wystawa Grafiki, Czechosłowacja (1968); I Międzynarodowa Wystawa Grafiki, Barcelona (1969). Wystawy indywidualne w Tokio, Bostonie, Sydney i innych miastach (1955–1968).

Nagrody:

Nagroda, I Międzynarodowe Biennale Grafiki, Tokio (1959); nagroda, I Międzynarodowa Wystawa Grafiki, Barcelona (1969).

*99. Melancholijne niebo Nr 1, 1957
drzeworyt, 44,6×62,7

100. Przestrzeń Nr 29, 1963
drzeworyt, 59,4×58,7



Hideo Yoshihara

Ur. w 1931 roku w prefekturze Hiroszima.
Mieszka w prefekturze Osaka.
Studiował w Miejskim Instytucie Sztuki w Osaka.
Profesor w Miejskim Liceum Plastycznym w Kioto.

Udział w wystawach:

I i III do VII Międzynarodowe Biennale Grafiki, Tokio (1957, 1962, 1964, 1966, 1968, 1970); I Międzynarodowe Triennale „Original Colouret Graphic Prints”, Grenchen (1958); VII do IX Międzynarodowe Biennale Grafiki, Lublana (1967, 1969, 1971); IX Międzynarodowe Biennale, Sao Paulo (1967); Wystawa „Kierunki w Sztuce Współczesnej” Kioto (1967); II do IV i VII Festiwal Sztuki Japońskiej (1967, 1969, 1972); VIII do X Wystawa Współczesnej Sztuki Japońskiej (1968, 1969, 1971); II do IV Międzynarodowe Biennale Grafiki, Kraków, (1968, 1970, 1972); X Międzynarodowa Wystawa Rysunku i Grafiki, Lugano (1968); I Międzynarodowa Wystawa Grafiki, Florencja (1968); II Triennale, Indie (1971); I Międzynarodowe Biennale Grafiki, Norwegia (1972); IX Międzynarodowe Biennale Sztuki, Mentona (1972).

Wystawy indywidualne:

Tokio, Seattle (1961); Australia (1963); Jugosławia (1963); Narodowe Muzeum Sztuki Nowoczesnej, Lublana (1963); Art Alliance, Filadelfia (1964) etc.

Nagrody:

Nagroda Ministra Oświaty, VI Międzynarodowe Biennale Grafiki, Tokio (1968); nagroda, IV Międzynarodowe Biennale Grafiki, Kraków (1972).

101. Ptak, 1965
akwaforta, litografia

102. Zdarzenie, 1966
sucha igła, litografia

